Ազգ
Azg
armenian daily
25 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1994, ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ, # 12 (515)

Բրիտանացիները զէնք եւ վարձկաններ են ուղարկում Ադրբեջան

Այս մասին երէկ հայտնեց Լոնդոնի «Ինդեփենդենտ» թերթը, նշելով, թե բրիտանա-ադրբեջանական գործարար շրջանակները նախապատրաստվում են Ադրբեջան ուղարկել մեծ խմբի բրիտանական զենք եւ վարձկաններ, նպաստ կանգնելու համար Հայաստանի դեմ կռվող այդ երկրին: Սա հակաօրինական գործողություն է, նշում է «Ինդեփենդենտը», քանի որ ՄԱԿ-ն արգելել է տարածաշրջան ուղարկել զորք եւ զինամթերք: «Հակառակ այս արգելքին, շարունակում է թերթը, բրիտանական կառավարությունը ըստ երեւույթին տվել է իր լռելյայն համաձայնությունը, քանզի նա տեղյակ էր այս գործարքին եւ ձայն չէր հանում»:

ՂԱՐԱԲԱՂ

Հայկական ուժերը ձգնում են վերագրավել Օմարի լեռնանցքի կորցրած դիրքերը

Ստեփանակերտի վրա խփվել է ադրբեջանական 1 ինքնաթիռ

ՎԱՀՐԱՄ ԱՂԱՋԱՆՅԱՆ

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ, 24 ՀՈՒՆՎԱՐ: Ադրբեջանական բանակը շարունակում է գրոհել Քելբաջարի շրջանի Օմարի լեռնանցքում, Աղդամի շրջանում եւ Ֆիզուլու ուղղությամբ:

Հունվարի 23-ի ամբողջ օրը ղարաբաղյան զորամիավորումները հաջողությամբ կասեցրել են հակառակորդի գրոհները նշված ուղղություններով: Արյունահեղ կռվում երկու կողմերն էլ կորուստներ են կրել: Ադրբեջանական կողմից զոհվել են 33 զինյալ, ղարաբաղյան կողմից կա 2 զոհ, 6 վիրավոր:

Հունվարի 24-ի առավոտյան եւ ցերեկը ադրբեջանական հրետանին վերսկսել է ղարաբաղյան դիրքերի զանգվածային հրթիռահրետակոծությունը ռազմաճակատի արեւելյան հատվածում՝ Աղդամի շրջանում: Հայկական հրետանին դիմել է պատասխան գործողությունների, որոնց ընթացքում Քենգերլի-Սալախլի գյուղի մերձակայքում խփվել է ադրբեջանական 1 տանկ:

Կրկին ակտիվացել է ադրբեջանական օդուժը: Ինչպես տեղեկացրին ԼՂՀ պաշտպանության բանակի շտաբից, հունվարի 23-ին մոտ ժ. 12:30-ին ադրբեջանական 2 գրոհային ինքնաթիռ փորձել են ռմբակոծել Ստեփանակերտը: Սակայն քաղաքից 8-10 կմ հեռավորության վրա նրանցից մեկը խփվել է ԼՂՀ ՀՕՊ ուժերի կողմից, մյուսը փախել է: Օրվա երկրորդ կեսին ադրբեջանական օդուժը եւս մի անգամ փորձել է ռմբակոծել Ստեփանակերտը, սակայն ԼՂՀ ՀՕՊ-ի հստակ գործողությունների շնորհիվ չի հաջողվել:

Ժամը 17-ի դրությամբ մարտերն ընթանում էին միայն Քելբաջարի շրջանում, որտեղ ղարաբաղյան ուժերը միջոցներ են ձեռնարկում նախապես հայտնած Օմարի լեռնանցքը վերագրավելու ուղղությամբ:

Միաժամանակ ԼՂՀ պաշտպանության բանակի շտաբը երեկ հերքել է ղարաբաղյան բանակի մեծ կորուստների մասին Ադրբեջանի պաշտպանության նախարարության տարածած լուրերը, ինչպես նաեւ Քելբաջարի շրջանում ադրբեջանական բանակի հաջողությունների մասին տեղեկությունները:

ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՒՄ

Հանդիպումը ձախողման եզրին

Այսօր Մոսկվայում նախատեսվում էր Հայաստանի եւ Ադրբեջանի նախագահների հանդիպումը՝ ռուսական կողմի միջնորդությամբ: Ըստ Թուրան գործակալության հունվարի 21-ի հաղորդագրության, հանդիպմանը, որը Ռուսաստանը կազմակերպում է հայկական կողմի խնդրանքով, սպասվում է նաեւ Բորիս Ելցինի մասնակցությունը: Հանդիպման ընթացքում կքննարկվեն ղարաբաղյան հակամարտության խաղաղական լուծման ուղիները:

Նախագահների հանդիպմանը պետք է նախորդեին նախ երկու հանրապետությունների պաշտպանության նախարարների, ապա եւ արտգործնախարարների հանդիպումները: Ինչպես արդեն տեղեկացրել էինք, հունվարի 15-ին Թբիլիսիում Հայաստանի պաշտպանության նախարար Սերժ Սարգսյանի եւ Ադրբեջանի պաշտպանության նախարար Մամեդռաֆի Մամեդովի միջեւ կայացած հանդիպումն, ավարտվել էր անարդյունք: Ըստ ադրբեջանական աղբյուրների, Մամեդովն առաջարկել էր հակամարտության գծի ողջ երկայնքով դադարեցնել կրակը եւ հայկական զորքերը դուրս բերել Ադրբեջանից, սակայն հայ նախարարը չէր համաձայնվել: Եւ այնուամենայնիվ հանդիպման ընթացքում որոշում էր կայացվել շարունակել շփումները:

Ինչ վերաբերում է արտգործնախարարներ Փափազյանի եւ Հասանովի հանդիպմանը, որը պետք է տեղի ունենար հունվարի 17-ին Մոսկվայում՝ նույնպես ռուսական կողմի միջնորդությամբ, այդպես էլ տեղի չունեցավ: Փոխարենը տեղի են ունեցել երկու առանձին հանդիպումներ Ռուսաստանի եւ Ադրբեջանի եւ Ռուսաստանի ու Հայաստանի արտգործնախարարների միջեւ: Ընդ որում Թուրան գործակալությունը հունվարի 21-ին հաղորդել է, թե Ռուսաստանի արտգործնախարարության ներկայացուցիչներն այնքան էլ գոհ չեն մնացել Հասան Հասանովի հետ կայացած հանդիպումից: Ըստ նույն աղբյուրների, Ռուսաստանի արտգործնախարարի օգնական Գալինա Սիդորովան հայտարարել է, թե «ռազմական գործողությունների շարունակումը սպառնում է ամբողջ շրջանի համընդհանուր ապակայունացմամբ», եւ շեշտել, որ բանակցությունները հնարավոր են միայն կրակի անվերապահ դադարեցման դեպքում: Այլ կերպ ասած, այս առումով Ռուսաստանի եւ Հայաստանի դիրքորոշումները լիովին համընկնում են, քանի որ հայկական կողմը բազմիցս պնդել է, թե անհրաժեշտ է նախ հրադադար, ապա բանակցություններ: Մինչդեռ ադրբեջանցի արտգործնախարարը պնդել է Ադրբեջանի տարածքից հայկական զորքերի դուրսբերման վրա:

Այս ամենը ենթադրել է տալիս, թե ամենայն հավանականությամբ այսօր Տեր-Պետրոսյան-Ալիեւ հանդիպումը չի կայանա, քանի որ երկու նախապատրաստական հանդիպումները ձախողվել են: Մինչդեռ Սնարֆ գործակալությունը հաղորդում է, թե դիվանագիտական փորձագետները պետք է փորձեին Բաքվին համոզել ընդունել Ռուսաստանի նախագահի խորհրդական Անդրանիկ Միհրանյանի մշակած պլանը, ըստ որի Բաքուն խաղաղության դիմաց պարտավորվում է Լեռնային Ղարաբաղին լայն ինքնավարություն եւ համապատասխան քաղաքական կարգավիճակ տալ, ինչպես նաեւ ապահովել Հայաստանի եւ Ղարաբաղի միջեւ երկու մարդասիրական միջանցքների՝ Լաչինի եւ Քելբաջարի անխափան գործունեությունը: Միհրանյանի պլանը՝ նախատեսում է նաեւ Ղարաբաղի սահմանների ողջ երկայնքով ստեղծել բուֆերային ապառազմականացված գոտի, ինչպես նաեւ միջոցառումներ ձեռնարկել էներգատրանսպորտային ուղիների գործունեությունն ապահովելու ուղղությամբ:

Ա. Բ.

ՀԱՄԱՌՈՏ

Լոս Անջելեսը ուշքի չի եկել

ԼՈՍ ԱՆՋԵԼԵՍ, 24 ՅՈՒՆՎԱՐ, CNN, BBC: Կալիֆորնիայի նահանգի կառավարիչ Փիթ Ուիլսոնը հայտարարեց, թե նախանցյալ երկուշաբթի Լոս Անջելեսում պատահած երկրաշարժը Մ. Նահանգների պատմության մեջ բնական մեծագույն աղետների թվին է պատկանում, ավելի աղետալի, քան 1992 թ. Ֆլորիդան հարվածած էնդրյուզ փոթորկահողմը, որը պատճառել էր շուրջ 30 միլիարդ դոլլարի վնաս: Կիրակի օրն արդեն 57-ի էր հասել զոհվածների թիվը, մինչ վիրավորներինը՝ 8000-ի: 20000 մնացել են անօթեւան: Նրանք ապրում են վրաններում, ազգային զբոսայգիներում: Շաբաթ եւ կիրակի օրը, հետերկրաշարժային ամենաուժեղ 2 ցնցում է արձանագրվել՝ 4 բալ ուժգնությամբ:

Բոսնիայում ՄԱԿ-ի ուժերի նոր հրամանատար

ԲԵԼԳՐԱԴ, 24 ՅՈՒՆՎԱՐ, SUPER CHANNEL, BBC: Բոսնիայում ծառայող ՄԱԿ-ի խաղաղապահ ուժերի նոր հրամանատարը՝ բրիտանացի Մայքըլ Ռոզ, այսօր ստանձնեց իր պարտականությունը, փոխարինելով բելգիացի հրամանատար ժան Բրիքմոնին, որն իր հերթին փոխարինել էր ֆրանսիացի գեներալ Ֆիլիպ Մորիյոին: Դիտորդների կարծիքով, գեներալ ժան Բրիքմոնի պաշտոնաթողության պատճառը իր անհամաձայնությունն էր խաղաղապահ ուժերի ենթակայության հարցի շուրջ, նկատի ունենալով, որ այդ ուժերի գործողությունները միշտ պետք է համաձայնեցված լինեն ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղարության հետ: Դեռեւս հայտնի չէ, թե նոր հրամանատարն ինչ տեսակետ ունի այդ հարցի կապակցությամբ: Մյուս կողմից, կիրակի օրը բոսնիական Մոստար քաղաքում վերսկսվել է հրետանային կրակը խորվաթների եւ իսլամների միջեւ, որի հետեւանքով սպանվել է 37 մարդ: Կիրակի օրվա հրետակոծության ժամանակ զոհվել են բակում խաղացող 6 երեխա:

Լիբանանի վարչապետը այցելեց Անգլիա

ԼՈՆԴՈՆ, 24 ՅՈՒՆՎԱՐ, BBC: Այսօր պաշտոնական այցով Լոնդոն ժամանեց Լիբանանի վարչապետ Ռաֆիկ Հարիրին Ազգային կենտրոնական բանկի նախագահի ընկերակցությամբ: Այցի նպատակն է Մեծ Բրիտանիայից վարկեր ապահովել Բեյրութի կենտրոնական հատվածի վերաշինության համար: 1975 թ.-ից ի վեր, երբ սկսվեց ներլիբանանյան պատերազմը, Հարիրին առաջին վարչապետն է, որ պաշտոնական այցով Անգլիա է այցելում: ■

ՄԵՐՁԱՎՈՐ ԱՐԵՎԵԼՔ

Քառակողմյանը վերսկսվեց

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 24 ՀՈՒՆՎԱՐ, BBC, WALL STREET JOURNAL: Չորս ամիս ընդմիջումից հետո Վաշինգտոնում այսօր վերսկսվեցին բանակցությունները Իսրայելի եւ իր հակամարտ 3 հարեւանների՝ Սիրիայի, Լիբանանի ու Հորդանանի ներկայացուցիչների միջեւ, որպես հետեւանք ամերիկյան վերաշխուժացած նախաձեռնության, որի նպատակն է հասնել արաբ-իսրայելական հակամարտության խաղաղ կարգավորման: Մյուս կողմից, Իսրայելի վարչապետ Յիցխակ Ռաբինը հայտարարեց, թե ինքը պատրաստ է Սիրիայի նախագահ Հաֆեզ Ասադի հետ ուղղակի խոսակցություններ ունենալ ուրեմն ժամանակ եւ որեւէ տեղ, միաժամանակ նրան հրավիրելով Երուսաղեմ: Իր հերթին, նախորդ օրը, Օսլոյում, Նորվեգիայի արտգործնախարար Հորստի բազմանը ներկա գտնվելուց հետո, ՊԱԿ-ի նախկին նախագահ Յասեր Արաֆաթը հանդիպում էր ունեցել Իսրայելի արտգործնախարար Պերեսի հետ, որը վերջինիս առիթ էր տվել հայտարարելու, թե կողմերը շատ մոտ են վերջնական համաձայնության հանգելու ժամկետների շուրջ: Հիշեցնենք, որ Հորստը մեծ դեր էր ունեցել ՊԱԿ-Իսրայել գաղտնի բանակցությունների կայացման գործում: ■

Ստորագրվեց Սահմանադրության նախագծի վերախմբագրված տեքստը

Հունվարի 24-ին ՀՀԴ Կենտրոնական կոմիտեի գրասենյակում Քաղաքացիական համաձայնության Սահմանադրության խորհրդի կողմից ստեղծված հանրապետության հիմնական օրենքի նախագծի նոր խմբագրությունը ստորագրվեց 6 կուսակցությունների ղեկավարների կողմից: Նոր խմբագրությունը ՀԱԺԿ-ի, ՀՀԿ-ի, ՀԴԿ-ի, ՀՀԴ-ի, ՀՌԱԿ-ի եւ ՍԻՄ-ին կողմից ներկայացվելու է օրենսդրական նախաձեռնության հիմունքով ՀՀ ԳԽ-ին: Քաղաքացիական համաձայնության սահմանադրության խորհուրդը շարունակելու է իր գործունեությունը: ■

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ

Միացյալ Նահանգները անվերապահորեն աջակցում են Բորիս Ելցինին

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 24 ՀՈՒՆՎԱՐ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: ԱՄՆ Կոնգրեսի Սենատում դեմոկրատ մեծամասնության ղեկավար Ջ. Միթչելը CBS հեռուստաընկերությանը հայտարարեց. «ԱՄՆ-ը պաշտպանում է Ռուսաստանի ժողովրդավարությունը: Բորիս Ելցինը պատմության մեջ Ռուսաստանի ժողովրդավարական կարգով ընտրված միակ նախագահն է, եւ մենք նրա հետ հարաբերություններ ենք կառուցում, հաշվի առնելով այդ փաստը: Իհարկե, Ռուսաստանի ճակատագիրը պետք է տնօրինի այդ երկրի ժողովուրդը: Ամերիկացիները կարող են նյութական օգնություն ցուցաբերել, բայց ԱՄՆ-ը եւ ամբողջ Արեւմուտքը միջոցներ չունեն այդ երկրի բոլոր խնդիրները լիովին լուծելու համար: Այդուհանդերձ, մենք կշարունակենք աջակցել Մոսկվային»:

«Կարծելով, թե մենք պետք է առավել զգուշավոր դիրք բռնենք, ԱՄՆ-ը Մոսկվային օգնում է ամերիկացի հարկատուների փողերի հաշվին, ասաց ԱՄՆ Կոնգրեսի Սենատում հանրապետական փոքրամասնության ղեկավար Ռոբերտ Դոուլը: Անցյալ տարի Կոնգրեսը հավանություն տվեց Ռուսաստանի բարեփոխումներին ֆինանսապես աջակցելու ծրագրին, բայց մինչեւ օրս անհնար գումար է ծախսվել այդ ծրագրից. եւ մենք պետք է առավել ուշադիր վերաբերվենք մնացած դրամի ծախսմանը: Մինչեւ օրս տնտեսական ցնցաբուժումը ռուսաստանցիներին պատճառել է շատ ցնցումներ եւ քիչ բուժում: Դրա համար մասամբ մեղավոր է միջազգային վալյուտային հիմնադրամը»:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Տեղական

Մի բան է պարզ. հանրապետությունում ամենաէժանը թերթն է, ամենաթանկը՝ թերթ տպելը:

Խոսքի ազատության հռչակումը մեզանում որեւէ կերպ չի խանգարում կուլիսների հետեւում մամուլի գործընթացում սարքելուն: Մեղավորն, այստեղ, հրատարակչական ճանապարհ է նորից մեծության ներսակական ճգնաժամը: Մի՞թե: Իսկ ո՞վ է մամուլի վզին հսկայական ... փաթաթում կամ «լավ» ժամանակներում արժեր 17 կոպեկ, այժմ գնահատվում է 370 տասական ռուբլի՝ ավելացրած 20 տոկոս մաքս:

«Հայմամուլն» իր ներքին հաղորդում է, որ պարբերականների առաքումն իրականացվում է ավելի շատ պարտքերով, քան ֆինանսական մեխանիզմներով:

ՀՌԱԿ Հանրապետական վարչությունն անցյալ տարվա վերջին դեկտեմբերի 31-ին հանդես եկավ հայտարարությամբ՝ «Մամուլը ենթա... հոգեվարքում, եւ որի հետեւում կանգնած է որեւէ բարձրաստիճան պաշտոնյա: Թե ինչ կլինի կոնկրետ այդ թերթերը, ժամանակը ցույց կտա:

ԱՄՆ սահմանադրության առաջին հավելվածը Կոնգրեսին արգելում է մամուլի ազատությունը սահմանափակող որեւէ օրենքի ընդունումը: Մերն էլ, թերեւս ... Բայց կառավարության ուղեծրով, կայուն նախարարությունն անցնում է մոնոպոլ հեռուստատեսության առավոտյան հեռարձակումը, որն էլ էքստրավ-

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Մամուլն իր ամենածանր օրերն է ապրում

Չորրորդ իշխանությունը՝ խամու բերան

ՌՈՒԶԱՆ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

մասերի առանձնակի նայում տպարանային ծախսերի բռնչքներին:

«Ազգ» թերթի աշխատավարձն ու հոնորարը ամսական կազմում է գրեթե 2 անգամ ավելի, քան շահութաբերը: «Դողություն» թերթը, որը ֆինանսական պատճառներով արդեն 20 օր լույս չի տեսնում, գոյատեւում է իր բաժանորդ ասոցիչների հանգանակության հաշվին: Երկրորդ ամիսն է, որ նույն պատճառներով լույս չի տեսնում «Ավանգարդը» եւ այլն: «Պարբերական» տպարանի պատվիրատուներից առայժմ վճարունակ են միայն «Հայաստանի Հանրապետությունը», «Ռեսպուբլիկա Արմենիա», «Ազգ», «Գոլոս Արմենիի», «Բոավո» թերթերը (ըստ տպարանի պատասխանատուների. «Հայաստանի Հանրապետությունը» վճարում է բավական ուշացումով, բնականաբար, առանց ինքնաբավության, ինչը բույլ է տալիս ենթադրել, որ պաշտոնաթերթը վերջին հաշվով տպագրվում է մյուս թերթերից գանձվող եկամուտներից գոյացած միջոցներով):

Չծեւավորված շուկայի պայմաններում գովազդը եւս որեւէ թերթի ֆինանսական հարց չի լուծում:

Հունվարի 1-ին Հայաստանում լույս է տեսել միայն «Հայաստանի Հանրապետությունը», 6-ին «Հայաստանի Հանրապետություն», «Ազգ», «Երկիր» թերթերը. 11-ին միայն ընթերցողին հրամցվել է պարբերական մամուլի մի փոքր ավելի ընդլայնված տեսականի:

Մինչդեռ ՀՀ արդարադատության նախարարության լրատվության միջոցների գրանցման վարչությունում գրանցված է 327 լրատվական միջոց, որից 232 թերթ, 47 ամսագիր: Պաշտոնապես դադարեցվել է ընդամենը 3 լրատվական միջոցի գործունեությունը («Նեւ», «Սյունիք», «Աշխատանք»):

«Պարբերականի» տպագրական նյութերի 99 տոկոսը բերվում է Ռուսաստանից ռուսական փողով (մեր մեկ ռուբլու հետ տասներեք հարաբերակցությամբ): Երբ մինչեւ հունվար «Ազգի» մեկ համարի տպագրությունն արժեր 40-50 հազ., արդյունքում հունվարից 450 հազ. ռուբլի: Այստեղ արդեն գոյանում է հետխորհրդային թերթի ֆենոմենը՝ որքան մեծ տպաքանակ, այնքան մեծ վնաս: Լրագրի բույրը, որի կիրոգրամը

հեղձ է լինում» եւ դրությունից միասին ելք գտնելու առթիվ մի շաբաթ առաջ մամուլի աշխատողների ասուլիս հրավիրեց: Չնայած այն բավական ներկայացուցչական էր, բայց հանդիպմանը ներկայացված չէին ոչ միայն կառավարությունից հրավիրյալ իրավասու մարմինները, այլեւ շատ պարբերականներ:

Ի տարբերություն հայ մամուլի աշխատակիցների անհամերաշխության, Ռուսաստանի լրագրողների համերաշխությունը հունվարի 14-ին հասավ ՌԴ կառավարության որոշման դադարեցմանը (3 ամսով), որով նախատեսվում էր տպարանի ծախսերի 6 անգամ բարձրացումը: Խոնարհվենք մեր գործընկերների համերաշխության առջեւ, որովհետեւ այդ 6 գործակիցը Հայաստանում ո՞վ գիտե, թե քանի անգամ պիտի աճեր:

Վերոհիշյալ հանդիպման ժամանակ «Ազգի» խմբագիր Հակոբ Ավետիքյանը նշեց, որ բոլորս մի ընտանիք ենք եւ միասին մասնակցում ենք պետականության կայացման գործին: Թերեւս դրա Ավետիքյանի դատողականությունը բույլ է տալիս նման զգացողություն ունենալ: Մերն այլ է. մեր պետական հովվերն առանց առանձին մեզ առաջնորդում են, որ մնացած մի քանի միլիոն ընդամենը պետության հովվելված ենք: Պատճառը խենք էլ մեզ հետ միասին-անցել ենք պետականության զգացողություն չունենալու ֆենոմենից քննարկումն անցնելու 600-ամյա ճանապարհը: Անախասիկ մամուլի այս օրը, որ հետեւանք է պետականության զգացողություն չունեցող պետության քաղաքականության: Սխալ կլիներ այդ քաղաքականությունը մամուլասպան կոչել, որովհետեւ ինչ-ինչ պարբերականներ, համենայն դեպս, «լավ» վերաբերմունքի արժանանում են: Խոսքս «Հայաստանի Հանրապետություն» պաշտոնաթերթի մասին չէ: Այս թերթը, ըստ չստուգված լուրերի, օր օրի կորցնում է «վերեւների» համակրանքը: Ի դեպ, «Հայաստան» հիմնադրամը մերժում է, որ երբեւէ ֆինանսներ է հատկացրել այս պաշտոնաթերթին:

Հրապարակ է գալիս թերթի նոր տեսակ, որն իրեն անպայմանորեն անկախ, ոչ իրավախոսական եւ մեծ բիզնեսի կողմից ֆինանսավորվող է

ներգիայի խնայման հարց չի էլ լուծում դրա փոխարեն ոտնահարելով գոնե այդ երկու հեռուստաալիքի լուրերի հանդեպ մեր իրավունքը: Ինչ-ինչ պաշտոնյաներ լուրեր տրամադրելիս լրատվական մարմինների միջեւ ընտրություն են կատարում, լուրի մենաշնորհի մասին, կարծես, որեւէ որոշում դեռեւս չի կայացվել:

Որպես գովազդային կոմերցիոն պարբերական գրանցված «Բոավոն» երբեմն դրոշմագրաֆիկական զեղումների հետեւից է ընկնում: Լրատվական գործերի գրանցման դիմումին տրվել է գրավոր բացատրագիր եւ վերջ: Ցայսօր արգելվել է միայն «Այսօր-32»-ի «Սեւս դրեա» հավելվածը:

ՀՀ մամուլի օրենքը գրեթե չի գործում: Առաջինը միշտ կոչ է գնում: Լրատվության միջոցների գրանցման վարչությունը ՀՀ մամուլի մասին օրենքի 26 հոդվածներում փոփոխություն է նախատեսել, որը քննարկման է սպասում ԳԽ-ում:

Մամուլի գծով դատավարությունների մի մասը տարիներով անավարտ է մնում: ՀՀ արդարադատության առաջին փոխնախարար Լեւոն Ավետիսյանը մամուլի գծով դատական գործերի ձգձգումներ ասանցելու համար բույլատվություն չտվեց պատճառաբանելով, որ նման տեղեկություններ նախարարությունը չունի... Գուցե մամուլի համար առանձին ու անկախ դատարա՞ն ստեղծվի: Ժամանակը չէ՞ արդյոք մամուլի կառավարման առանձին մարմին ունենալ եւ արհմիութենական նիրհից դուրս բերել Հայաստանի ժուռնալիստների միությունը:

Լրագրողները ազատ չենք ոչ միայն մեզ վերաբերող օրենքների անկատարությունից, պետության-անտարբեր քաղաքականությունից ու շրջափակումից, այլեւ հենց փողի խակից: «Հայաստանի աշխատավորուհի» ամսագրի գլխ. խմբագրի աշխատավարձը 30 դրամ է, «Պարբերականի» միջին աշխատավարձը 125 դրամ: Ո՞վ կգնա բեռ կեսերից ռեպորտաժներ բերելու, երբ իր կյանքը վտանգելու դիմաց ընդամենը մի տասի սիգարեթի վարձատրություն է ստանալու: Պարբերական մամուլը Հայաստանում գոյություն ունի միայն լրագրողների ու մի խումբ աշխատակիցների խանդավառության հաշվին:

ԵՐԵՎՈՒՅԹ

Արտագնա աշխատանքի ընդունելի տարբերակը

ՄԱՐԳԱՐ ՄԵԼՆԵՅԱՆ

Արտագնա աշխատա՞նք, արտագաղթ, թե՞ ժամանակավոր միջոց՝ գործազրկությունից, ցրտից, սովից ու անօրինությունից փրկվելու համար: Ի՞նչ անուն ուզում ես դիր, այդուհանդերձ ճամփորդներն է կարում երկրորդ «քարավանը»: Առաջինը՝ անցան վերջում, ծմռան շեմին էր գրոհում դեպի Հյուսիսային Կովկաս բոլոր ինքնաթիռները, անկողնային պարագաներով, անգործության մատնված հեռուստացույցներով, նույնիսկ տան կահկարասուց էին բեռնում: Մի մասը գնում էր անվերադարձ, քանզի վաճառել էր տուն-տեղը, մյուսը՝ խոստանում էր վերադառնալ տաքերն ընկնելուն պես: Անցած տարի էլ էին խոստանում: Իսկ տեսնեք, թե ինչ է կատարվում անշարժ գույքի շուկայում:

«Առաջին քարավանում» էին նրանք, ովքեր կապիտալ, սարքավորում, արհեստ ունեին, որն իրենց համար գոյատեւման կանոնավոր պայմաններ կապահովեր Հայաստանից դուրս: Այստեղ մեր կոշկակար-կոշկագործները սփռվեցին ամբողջ Վոլգայի ավազանով մեկ՝ Աստրախանից մինչեւ Նիժնի Նովգորոդ, Սամարա, Ուֆա, հասան Ուրալ եւ անցան մինչեւ... Սախալին: Ահա այստեղի հաղթարշավ, դեպի արեւելք: Սակայն միա՞յն արեւելք: Ամենեւին, արեւմուտքն էլ էր սպասում իր «նվաճողներին»՝ Ուկրաինա, Բելառուս եւ սահմանից այն կողմ՝ Լեհաստան, Չեխիա, Սլովակիա: Հիշեցնեմ, խոսքը ոչ թե միջնորդ առեւտրական-սպեկուլյանտների մասին է, այլ ձեռնարկիչների եւ, հասկանալի է, ոչ միայն կոշկագործների: Մեր երիտասարդ ֆիզիկոսներից մեկը, յուրահատուկ սունկի հեղինակ, որի հայտնագործությունը մեծ բենիսի ոսկեսի թելն էր անգամ սոսնձում, այսօր իր սեփական տունն ունի եւ գործն է սկսել Կրակովում: Մյուս ֆիզիկոսին համառորեն Վոլգոգրադ, Լենինգրադ (Սանկտ Պետերբուրգ) եւ այլ «գրադներ» են կանչում, եւ նա մտմտում է՝ ո՞րն ընտրել:

Զրուցակիցս, որը նոր է վերադարձել Մոսկվայից (որ մարտի սկզբին նորից մեկնի), պատմում է, թե ինչ է կատարվում նախկին խորհուրդների լայնատարած երկրի կայաններում եւ օդանավակայաններում, գնացքներում եւ ինքնաթիռներում, հյուրանոցներում ու «ինքնաքուխ» շուկաներում: Պիտի արդարացնեմ մեր կասկածները՝ գլխավոր գործող անձինք նշված «բեմերում» մեր հայրենակիցներն են եւ «ադրբեջանցիները, հաճախ կողք կողքի, իհարկե, ոչ բարեկամաբար, բայց եւ թշնամանքից հոգնած: Սա-

կայն կմերի ու կուլաների հիմնական զանգվածը, ինչպես պարզվում է, հայերի գլխին է կոտրվում: Օրինակ, օդանավակայաններում: Երեւանից Մոսկվա 90 հազարով են գնում (ռուսական ռուբլով, իհարկե), հետդարձը՝ 120 հազար է «նստում»: Օդանավակայանում երեւան թռչող չորս ինքնաթիռի տոմս են վաճառում, յուրաքանչյուր չվերթի համար 20 տեղ եւ «լավություն» են անում, ուղեւորին վերագրանցում են ավելի շուտ թռչող ինքնաթիռի վրա ու «գանձում» ինչ քան որ պետք է: Եւ սա նույնիսկ այն պայմաններում, երբ մի ՏՈՒ-134 ինքնաթիռ չի լցվում այս կողմ եկող ուղեւորներով: Բոլորը լրիվ հակառակ ուղղություններն են ընտրում:

Արհեստավոր-վարպետները, ովքեր կարող էին, գնացին: Մնացել են ավանդական «խոպանչիները»՝ շինարարները: Սրանք էլ պատրաստվում են, սպասում իրենց ժամին: Շինարարության սեզոնը սկսվում է գարնան առաջին արեւի, առաջին ծնհալի հետ:

Հիմա, երբ այս «քարավանն» է ճամփորդներ կարում, խոսակցության հիմնական նյութը ինչպես, ո՞ր ճաղափի միջոցով Հայաստանից դուրս ընկնելն է: Մեկը մյուսին ասում է՝ Մինվոդի չարժե թռչել, ամենալավը Ռոստովն է կամ Զապորոժիեն, այնտեղից գնացքով ո՞ր կողմ ուզես՝ էժան, հարմար, շահավետ, եւ որ ամենակարեւորն է՝ գործ՝ ինչքան ուզես, միայն ապրելու-գիշերելու տեղ գտիր:

Ճի՞շտ է, թե սխալ նման «քարավանային» շարժումը, շահո՞ւմ է, թե կորցնում Հայաստանը մեր ազգի համար կարծես անպակաս երեւույթից... Հարցերի պատասխանը թերեւս դարձյալ «հայկական խորհրդարանային» քննարկումների հանգեցնի: Այդ իսկ պատճառով ընդգծեմ երկու տեսանկյուն. նախ, չէ՞ որ արտագնա աշխատանքը, եթե կապերը չեն խզված հայրենիքի հետ, Հայաստանին էական վալյուտային ներհոսք է խոստանում, գործազրկության արտահանում, սոցիալական որոշ խնդիրների լուծումների դյուրացում եւ այլն: Սակայն, մյուս կողմից էլ՝ շատ քանի չի՞ տսացվում արդյոք վարձը նման «բարորության կանխանշանների» համար, չէ՞ որ արտահոսում է կարող, մրցունակ ներուժը, եւ, ավաղ, հաճախ անվերադարձ): Իհարկե, կա նաեւ մեզ համար ընդունելի տարբերակը, երբ երեւույթին ժամանակավոր բնույթ հաղորդվի պետական, կառավարական հովանավորությամբ: Այդ դեպքում եւս մեկ հարց. արդյոք չի՞ ուշանում կառավարությունը:

ՀԱՐՑ

Փակցել են գազ բերելո՞ւ

Համաձայն Սնարք գործակալության հունվարի 22-ի հաղորդման, հունվարի 23-ին Աշգաբադ էին մեկնելու Վրաստանի, Ադրբեջանի եւ Հայաստանի պատվիրակությունները գազամատակարարման վերաբերյալ նոր պայմանագիր կնքելու նպատակով: «Վրացտրանսգազ» դեպարտամենտում այդը բացատրել էին այն հանգամանքով, որ Թուրքմենստանը դադարեցրել է գազամատակարարումը Անդրկովկասին, նախկին համաձայնագրի ժամկետը լրանալու պատճառով: Դեպարտամենտի տվյալներով, Վրաստանը հունվարի 22-ի դրությամբ բավականանում էր գազամուղում մնացած գազով՝ ժամում 380 խմ: Հիշյալ գերատեսչությունում Սնարքի թղթակիցը այդպես էլ չէր կարողացել պարզել, թե ինչքանն է Հայաստանի բաժինը:

Ըստ նույն գործակալության, ՀՀ էներգետիկայի նախարար Սեպուհ Թաշճյանը հունվարի 22-ին Հայաստանի տարբեր կուսակցությունների ներկայացուցիչների հետ հանդիպման ժամանակ հայտնել էր, որ ժամանակավոր խողովակով Հայաստանը սկսել է ստանալ օրական 1 մլն խմ երկնագույն վառելիք:

ՌԱՄԿԱՎԱՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության Դ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Հեռ. 562941, տելեքս 243266 CPIRI SU
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՅԱՍԼԵՏ ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ / 581841
Տնօրեն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / 562863
Ոճը եւ ձեւավորումը ՊԱՎԵԼ ԳԱԼԱՄԲԵԱՆԻ
Apple Macintosh
համակարգչային ծառայածը
«Ազգ» թերթի
Azg
armenian daily
LIBERAL DEMOCRATIC NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010
Published in U.S.A. by AZG Publishing Co.,
22122 Sherman Way, Suite 203, Canoga Park,
CA 91303, Call (818) 598-0423 Fax
(818)340-9819 for subscription rates.
Publisher - Հրատարակիչ
Dr. Krikor Krikorian -
Դոկտ. Գրիգոր Գրիգորեան
Executive Director - Տնօրէն
Vartan Karaoghlanian -
Վարդան Գարաօղլանեան
Production Manager -
Raffi Shoubookian
Արտադրութիւն
Րաֆֆի Շուպուքեան
«ԱԶԳ» օրաթերթը հաղորդվում է ԱՄՆ
«ԱՐՄԻՆԿՈ» ՍՊԸ-ի համակարգչային կապով
Հեռախոս 7-8852-281425,
Ֆաքս 7-8852-285082
E-MAIL INTERNET: ROOT.
YEREVAN @ REX. IASNET. COM

ՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ

Հայաստանին առաջարկում են զարգացման «ավերային ծրագիր»

ԵՐԵՎԱՆ, 21 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՍՆԱՐՔ: Փետրվարի 2-ին Հայաստան կայցելի Միջազգային վալյուտային հիմնադրամի պատվիրակությունը, որը կառավարության հետ համատեղ քննության կառնի հանրապետության զարգացման այսպես կոչված «ավերային ծրագիրը»: Այդ մասին հայտնեց Հայաստանի էկոնոմիկայի նախարար Արմեն Եղիազարյանը: Նրա խոսքերով, Միջազգային վալյուտային հիմնադրամն առաջարկում է զարգացման ինչ-որ ծրագիր, բայց չի պատրաստվում դրա ֆինանսավորումը: Դրամ հատկացնելուց հրաժարվելը նախարարը բացատրեց այն բանով, որ այդ միջազգային կազմակերպությունը չի ցանկանում օգնություն ցույց տալ ռազմական հակամարտության մեջ ներգրավված երկրին:

Միաժամանակ, Համաշխարհային բանկի եւ Միջազգային զարգացման ու համագործակցության կազմակերպության պաշտոնական որոշմամբ, Հայաստանը դասված է զարգացող երկրների թվին: Այդ մասին հայտնեցին հանրապետության կառավարության իրավասու աղբյուրները: Այսօր բնակչության մեկ շնչին ընկնող արտադրանքի արտադրությամբ Հայաստանն աշխարհում զբաղեցնում է 203-րդ տեղը, իսկ ԱՊՀ երկրների մեջ՝ 5-րդ տեղը:

Փները դոկվում են աշխատավարձից

ԵՐԵՎԱՆ, 24 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՍՆԱՐՔ: Հայաստանի վիճակագրության տվյալների համաձայն, սպառողական գների աճի տեմպերը 1993 թ. միջին աշխատավարձի աճին գերազանցել են 130 տոկոսով: Այդ խզումը մի քանի անգամ աճել է դեկտեմբերին, երբ սկսվեց ազգային դրամին անցնելու հետ կապված գերարժեզրկումը:

Ներկայումս, բյուջետային ոլորտում աշխատավարձերի եռապատիկ ինդեքսավորման կապակցությամբ, այդ խզումը փոքր ինչ նվազել է:

Ինչպես եւ անցյալ տարի, էներգետիկ ճգնաժամի եւ արտադրության լճացման պատճառով Հայաստանում ամենացածր աշխատավարձ են ստանում արդյունաբերության, շինարարության, գյուղատնտեսության աշխատողները:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ԱԴՐԲԵՋԱՆ

Իսրայելցիները գործակցում են Ադրբեջանի հետ

ԲԱՔՈՒ, 21 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՍՆԱՐ: Իսրայելական «Մեխաֆ» ընկերությունը և Ադրբեջանի գյուղատնտեսության նախարարությունն ստորագրել են արձանագրություն մտադրությունների մասին: Երկու կողմերը շահագրգռություն են արտահայտել գյուղատնտեսության բնագավառում համատեղ գործունեությամբ:

«Մեխաֆի» ներկայացուցիչները Բաքվում էին գտնվում հունվարի 13-15-ը: Այցի ընթացքում հյուրերն այցելեցին Ադրբեջանի բամբակացան շրջաններ և ծանոթացան բամբակամշակման ձեռնարկությունների աշխատանքին:

Ինչպես հայտնեցին խորհրդարանի աշխատակազմում, «Մեխաֆ» ընկերությունն ադրբեջանական կողմին առաջարկել է գյուղատնտեսության բնագավառում համատեղ աշխատանքի նախագծերի մի քանի տարբերակ: «Մեխաֆին» Ադրբեջանում հետաքրքրում են մասնավորապես բամբակի արտադրությունը և լոբիի ու խնձորի վերամշակումը:

Իսրայելական ընկերությունը 1991 թ.-ից հաջող աշխատանք է կատարում Ուզբեկստանում, Ղազախստանում և Թուրքմենստանում:

Միաժամանակ Սնարը հաղորդում է, որ հունվարի 16-17-ին կարճատև այցով Բաքվում էր գտնվում Ալժիրի Հանրապետության արտգործնախարար, առաջին փոխվարչապետ Լ. Պեստմեն:

Հյուրին ընդունեց Ադրբեջանի արտգործնախարար Հասան Հասանովը: Բանակցություններից հետո կողմերն արտահայտեցին երկկողմ քաղաքական, տնտեսական ու մշակութային հարաբերությունների հետագա խորացման ու զարգացման ձգտում:

Կողմերը հանգեցին այն կարծիքին, որ կարևոր է դիվանագիտական հարաբերություններ հաստատել, ինչպես նաև պայմանավորվեցին մոտ ժամանակներս նախապատրաստել համապատասխան արձանագրություն:

Մյուս կողմից, հունվարի 17-ին Ադրբեջանի նախագահ Հեյդար Ալիևը հրամանագիր հրապարակեց «Տնտեսական բարեփոխումների գիտակազմակերպական հիմքի ամրապնդման մասին»:

Հրամանագրի համաձայն, զիտահետազոտական տնտեսագիտական

ինստիտուտի հիման վրա կստեղծվի էկոնոմիկայի նախարարության տնտեսական բարեփոխումների կենտրոն: Եվրոպական միավորման հանձնաժողովում Ադրբեջանի համակարգչի պատասխանատվությունները դրված են էկոնոմիկայի նախարարի վրա:

Նախարարների կաբինետին հանձնարարված է էկոնոմիկայի նախարարության առընթեր ստեղծել Ադրբեջանին միջազգային տնտեսական ու ֆինանսական կազմակերպությունների վարկերի ու տեխնիկական օգնության օգտագործման վերահսկման ու ղեկավարման վարչություն:

Իր հերթին, Ադրբեջանի էկոնոմիկայի նախարարությունն ավարտում է աշխատանքը «1994-1995 թթ. տնտեսության կայունացման և տնտեսական բարեփոխման իրականացման միջոցառումների մասին» պայմանական անունը կրող օրենսդրական ծրագրի վրա: Այդ փաստաթուղթը կսահմանի կառավարության գործունեության հիմնական ուղղությունները մինչև ծրագրի լիարժեք ընդունումը:

Այս տարի կառավարությունը մտադիր չէ անցկացնել լայն սեփականաշնորհում: Մինչև տարեվերջ սեփականաշնորհման կենթարկվեն միայն առևտուրը, կենցաղային սպասարկումները, փոքր անհատական ձեռնարկություններն ու կոլտնտեսությունները: Անշահութաբեր կոլտնտեսությունների հիման վրա կստեղծվեն ֆերմերային և գյուղացիական տնտեսություններ:

Սեփականաշնորհումը կարող է սկսվել տնտեսական կայունության պայմաններում: Անցյալ տարի անկումը կազմել է 6.2 տոկոս:

Այս տարի ևս կառավարությունը մտադիր է տնտեսությունը կարգավորել պետական պատվերի միջոցով: Վերջին 3 տարում պետպատվերը կազմել է ամբողջ արտադրական ծրագրի 30-40 տոկոսը: Պաշտոնական տվյալների համաձայն, 1993 թ. արտադրության խթանման համար բյուջեից հատկացվել է 4,5 միլիարդ ռուբլի:

Մինչդեռ անցյալ շաբաթվա ընթացքում Ադրբեջանում փոխարժեքի կուրսը կտրուկ աճեց: Հունվարի 18-ին Ադրբեջանի միջազգային բանկն ամերիկյան մեկ դոլարը գնում էր 310 և վաճառում 327 մանաթով: Անցած շաբաթ բանկում դոլարը վաճառվել էր 289,8 և գնվել 270 մանաթով: Հունվարի 17-ից առևտրային բանկերը դադարեցրին տարադրամի վաճառքը: «Սև շուկայում» դոլարը գնվում էր 335 և վաճառվում 340 մանաթով:

ՏԱՐԱԾՔ

ՎՐԱՍՏԱՆ

Շևարդնաձեն գոհ է այցի արդյունքներից

ԹԲԻԼԻՍԻ, 22 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՍՆԱՐ: Փարիզից վերադառնալով, Վրաստանի պետության ղեկավար Էդուարդ Շևարդնաձեն ՌԻԱ-ի թղթակցին տված հարցազրույցում ասաց, որ իր այցի գլխավոր նպատակն էր «Ֆրանսիայի հետ հաստատել բնականոն հարաբերություններ և այդ երկրի ղեկավարների հետ քննարկել կարևորագույն քաղաքական հարցեր»: Այդ նպատակն արդարացված է: Շևարդնաձեի խոսքերով, Ֆրանսիան խոստացել է Վրաստանին օգնել տարբեր բնագավառներում, այդ թվում Վրաստանի նկատմամբ բարեկամաբար է տրամադրված պետությունների այն խմբի աշխատանքում, որը գործում է Աբխազիայի հակամարտության կարգավորման նպատակով: Վրաստան կգործուղվեն ֆրանսիացի մի խումբ փորձագետներ, որոնք կծանոթանան հանրապետության իրավիճակին և առաջարկություններ կանեն Ֆրանսիայի հնարավոր կոնկրետ օգնության վերաբերյալ:

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ

Սիբիրի կազակների բանակի ստեղծման լուրերը հերքվում են

ՆՈՎՈՍԻԲԻՐՍԿ, 22 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՍՆԱՐ: Ռուսաստանի պաշտպանության նախարարի հաստատած ցանկի համաձայն, Սիբիրի զինվորական օկրուգի մի շարք ստորաբաժանումներ նախատեսվում է 1994 թ. գարնանային զորակոչից սկսած կազմավորել զորակոչային տարիքի կազակներից: Ինչպես ՌԻԱ-ի թղթակցին հայտնեցին օկրուգի մամուլի կենտրոնում, խոսքը փորձարարական կարգով Օմսկի և Նովոսիբիրսկի կայազորներում գումարտակի չափով երեք ստորաբաժանում կազմելու մասին է: Մինչդեռ զանգվածային լրատվության որոշ միջոցներում Սիբիրի կազակների զորքի 2-րդ բաժնի ատաման Սինիցինին վկայակոչելով, հաղորդումներ են հայտնվել Սիբիրում կազակների բանակի ստեղծման և որպես դրա առաջին փուլ կազակների մոտոհրաձգային բրիգադի կազմավորման վերաբերյալ, որն իբր կենթարկվի միաժամանակ թե Սիբիրի զինվորական օկրուգին, և թե կազակների զորքին: Օկրուգի մամուլի կենտրոնը հերքում է այդ տեղեկությունը, ինչպես նաև տեղեկացնում, որ փորձակազմության համաձայն, զորակոչային տարիքի կազակների մեջ բավական շատ են ծառայությունից խուսափող անձինք:

Ոսկու հափշտակում. կազմակերպիչները մնում են ստվերում

ԽԱԲԱՐՈՎՍԿ, 22 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՍՆԱՐ: Միլիցիայի աշխատողները 25 կգ ոսկու ավազ հայտնաբերեցին Սագադան Մոսկվա ուղերթի ուղևորներից մեկի ուղեբեռում: Այդ փաստի առթիվ կատարվում է հետաքննություն: Ինչպես ՌԻԱ-ի թղթակցին հայտնեց տրանսպորտային միլիցիայի հեռավորարևելյան վարչության աշխատակից Ալեքսանդր Պետրովը, անցյալ տարի առգրավվել է ոսկու հանքերից հափշտակված մոտ մեկ տոննա ոսկի, որը փորձել էին Հեռավոր Արևելքից անլեգալ կերպով փոխադրել «մայրցամաք»: Սակայն, նրա կարծիքով, դա հափշտակումների լոկ աննշան մասն է: Օդանավակայաններում որսում են միայն «գրիլներին», իսկ կազմակերպիչները (հիմնականում ԱՊՀ երկրներից) մնում են ստվերում:

Գործարք, որը արժե 1 միլիարդ դոլլար

Ամերիկյան կորպորացիաները մտադիր են Ռուսաստանի կազմակերպություններին հետ կնքել խոշոր գործարք, որի արժեքը կգերազանցի մեկ միլիարդ դոլլարից: Ինչպես նշվում է Ասոշիեյտեդ Պրես լրատվական գործակալությունը, «Աերոֆլոտը» կգնի ամերիկյան 20 արդիական օդանավ, որոնք կօգտագործվեն միջազգային գծերում:

dalakian
Armenian Outline fonts
Լրագրային
Ամսագրային
Գրքային
Ձևավորական
precisely fit
Times ($400), Helvetica ($200),
Futura/Folio ($200),
Garamond ($450), AvantGarde ($250)
typefaces
ԴԱԼԱՔՅԱՆ ՏԱՌԱՁԵՎԵՐ
հնարավոր են գնի զեղչումներ ըստ
կիրառության ծավալների, հեռ. 581841

ՎՐԱՍՏԱՆ

Թուրքմենստանը Թուրքիայով կփոխադրի 15 միլիարդ խմ գազ

ԲԱՔՈՒ, 21 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՍՆԱՐ: Ինչպես հունվարի 18-ին հաղորդեց Թուրքիայի հեռուստատեսությունը, BOTAS պետական ընկերության գլխավոր տնօրեն Չայրեթթին Ուզունը հայտարարել է, որ հունվարի 17-ից գործում է Թուրքմենստանի և Թուրքիայի համաձայնագիրը՝ Թուրքիայի տարածքով տարեկան 15 միլիարդ խմ թուրքմենական բնական գազ փոխադրելու վերաբերյալ:

Նշվում է, որ երկու երկրների համաձայնագիրը կնքվել է դեկտեմբերի սկզբներին Թուրքիայի էներգետիկայի և բնապաշարների նախարար Վ. Աթասոյի Աշգաբադ կատարած այցի ժամանակ: Համաձայնագրով նախատեսվում է Թուրքմենստանից Իրանի և Թուրքիայի տարածքով գազամուղ անցկացնել դեպի Եվրոպա: BOTAS-ը կմասնակցի նաև նախագծային աշխատանքներին:

Գլխավոր տնօրենը նաև հայտնել է, որ Թուրքիան ծրագրում է ռուսական բնական գազի գնումները տարեկան 6-ից հասցնել 10 միլիարդ խմ-ի: Անդրադառնալով ղազախական և ադրբեջանական նավթը համաշխարհային շուկա փոխադրելու հարցին, պրն. Ուզունը նշել է, որ նավթամուղի երթուղին դեռ անորոշ է:

Մեր կողմից ավելացնենք, որ չարաբաստիկ գազատարի և նավթատարի ուղու վերաբերյալ սրանք վերջին լուրերը չեն, այլ ըստ երևույթին դրանք ուղեկցելու են կովկասյան հակամարտությունների, նաև հակառակը:

ՎՐԱՍՏԱՆ

«Ռուսաստանի ընտրությունը» կպաշտպանի կառուցողական վճիռները

ՄՈՍԿՎԱ, 22 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՍՆԱՐ: «Ռուսաստանի ընտրություն» դաշինքը պատրաստ է պաշտպանել կառավարության բոլոր կառուցողական վճիռները», հայտարարեց Պետական դումայում այդ դաշինքի խմբակցության ղեկավար Եգոր Գայդարը: Ելույթ ունենալով Մոսկվայի ժողովրդավարական հասարակայնության ներկայացուցիչների ժողովում նա նշեց, որ բարեփոխականները հանդես էին գալիս «հասարակությանը ծառայող էժան պետության օգտին», այդ թվում աշխատակազմի կրճատման օգտին: Գայդարի խոսքերով, «մեր խնդրին ունենք և շատ հարկեր վճարող մարդկանց պետությունն է, որը կայուն ռազմական հավակնություններ չունի և կողմնորոշված է առաջին հերթին դեպի ռուսաստանցիների կարիքները»:

Սակայն Գայդարի կարծիքով, Ռուսաստանում կա նաև այլ տարբերակ: «Դա ուժեղ, հզոր պետություն է, որը կմիջամտի հարևան կյանքի բոլոր ոլորտներին, կապված կլինի պաշտոնյաների հզոր ապարատի հետ, որը միաձուլվում է ծնունդ առնող բուրժուազիայի հետ»:

Իր հերթին, ինչպես երեկ հաղորդեց նույն Սնարը գործակալությունը, հենվելով ռուսական ԻԻՏԱՌ գործակալության վրա, Ռուսաստանի փոխարտգործնախարար Վ. Չուրկինը Բոսնիայի հակամարտ կողմերի ժնևյան հերթական հանդիպումից հետո մասնավորապես հայտարարեց. «Այժմ շատ կարևոր է ուշադրությունը բևեռել այն բանի վրա, որ ավարտին հասցվի Բոսնիայի ու Հերցեգովինայի խնդրի քաղաքական կարգավորումը: Առանց դրա աշխարհն այսուհետև էլ ականատես կլինի այն ողբերգությանը: Առանց քաղաքական կարգավորման մարդասիրական խնդիրը, որքան էլ շատ դրանով զբաղվեն, կգտնվի ողբերգական եզրագծի վրա, քանի որ պատերազմի շարունակման պայմաններում անհնար է ապահովել բնակչության մարդկային կարիքները»: Անդրադառնալով Բոսնիային օդային հարվածներ հասցնելու հարցին Չուրկինը նշեց ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհրդի համապատասխան բանաձևերը, որտեղ խոսվում է նման քայլերի հնարավորության մասին: Նա նշեց. «Չի կարելի ասել, թե Ռուսաստանն առհասարակ դեմ է օդային հարվածներին: Երբ հանկարծ ծագի այնպիսի իրավիճակ, երբ ՄԱԿ-ի զորքերն իրոք դառնան հակամարտ կողմերից որևէ մեկի անմիջական հարձակման օբյեկտ, ապա այդ միջոցառումը կիրառելի կլինի»:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ **հրատապ**

ԵՐԵՒԱՆ, 24 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Այն բանից հետո, երբ 1992 թ. մայիսին խնդրի կարգավորմանն ուղղված Իրանի դիվանագիտական ջանքերն անհաջող ավարտվեցին, այդ պետությունը երկար ժամանակ ստվերում հայտնվեց ԵԱՀԽ-ի, ինչպես նաեւ Ռուսաստանի, ԱՄՆ-ի եւ Թուրքիայի ակտիվացած միջնորդությունների պայմաններում: Սակայն իրանցի պաշտոնական անձինք այն ժամանակ եւս վերապահում արեցին, որ Հայաստանի եւ Ադրբեջանի միահամուռ ցանկության դրսեւորման դեպքում Թեհրանն ամեն պահի պատրաստ կլինի վերսկսել իր միջնորդական գործունեությունը:

Թվում է, որ մեր շրջանում Իրանի գործունեության նոր ակտիվացում սկսվեց դեռ 1993 թ. աշնանը, երբ Ադրբեջանի նոր նախագահ Հեյդար Ալիեւի հրավերով Իրանի նախագահ Ա. Ա. Հաշեմի Ռաֆսանջանին պաշտոնական, սակայն, ինչպես ընդգծեցին զանգվածային լրատվության մի շարք միջազգային միջոցներ, չնախատեսված այց կատարեց Բաքու: Այդ քայլով Թեհրանը կրկին հիշեցրեց, որ շրջանում ինքը շարունակում է պահպանել կայուն շահեր եւ մտադիր չէ որեւէ մեկին զիջում անել Լեռնային Ղարաբաղի խնդրին առնչվող գործընթացների վրա իր ազդեցության ուժեղացման կամ թուլացման հարցում:

Իրանի պետության ղեկավարի այցից հետո Թեհրանի եւ Բաքվի երկկողմ հարաբերությունները կտրուկ ակտիվացան ամենատարբեր մակարդակներով: Բայց 1994 թ. այդ ակտիվությունը նոր թափ ստացավ: Հունվարի 5-8-ը Ադրբեջանի մայրաքաղաքում էր գտնվում Արդեբիլի օստանի պաշտոնական պատվիրակությունը փոխնահանգապետ Ա. Ա. Իսկենդերիի գլխավորությամբ: Պատվիրակությունը Ադրբեջանի խորհրդարանի փոխնախագահ Ա. Ջալիլովի եւ փոխվարչապետ Ա. Աբասովի հետ քննարկեց սահմանամերձ առեւտրի եւ Ադրբեջանի Բիլյասուվարի (Պուշկինի) շրջանի սահմանում համատեղ առեւտրի կազմակերպման հարցերը: Բանակցություններից հետո կողմերն ստորագրեցին երկու արձանագրություն, ըստ որում, համատեղ շուկայի կանոնադրությունն օպերատիվորեն ներկայացվեց Ադրբեջանի Նախարարների կաբինետին:

Հունվարի 7-ին Բաքվում Իրանի դեսպան Ա. Նախավանդիանը հանդես եկավ հայտարարությամբ, որով անհիմն անվանեց Հայաստանի զանգվածային լրատվության միջոցներում ավելի վաղ Իրանից Հայաստան գազամուղի անցկացման բանակցություններին առնչվող հաղորդումների տարածումը: Ադրբեջանական աղբյուրների վկայության համաձայն, Նախավանդիանը նաեւ հայտարարել է, որ այդ լուրերը տարածում է «թշնամին ադրբեջանա-իրանական հարաբերությունները վատացնելու համար»: Դիվանագետի համար հազիվ թե թույլատրելի լինի հանդես գալ այնպիսի հայտարարություններով, որոնցում երկարատեւ հակամարտության կողմերից մեկը հորջորջվում է Իրանի «թշնամի» կամ «բարեկամ»:

Բայց ավելի մեծ ուշադրության արժանացավ նույն օրն արված մեկ ուրիշ հայտարարություն: Թուրքիայի հանրային աշխատանքների նախարար Օ. Կումբարաչիբաշին Հայաստանի ու Վրաստանի տարածքով Բաքու-Ջեյհան նավթամուղի կառուցման անհնարինության վերաբերյալ արտգործնախարար Հիքմեթ Չեթինի հայտարարությունից հետո հաղորդեց, թե պատրաստ է ադրբեջանական, ղազախական, թուրքմենական եւ իրանական անմշակ նավթը Թուրքիայի տարածքով փոխադրելու այլընտրական նախագիծ: Այդ նախագծի համաձայն, նավթը Թուրքմենստանից Բաքվի մոտերով Ադրբեջանի տարածքը շրջանցելով, Կասպից ծովի տարածքային ջրերով եւ այնուհետեւ Իրանի տարածքով կհասնի Միջերկրական ծովի ափին գտնվող Ջեյհան բնակավայր: Ըստ որում, Թուրքմենստանն արդեն տվել է իր նախնական համաձայնությունը:

Նկատի ունենալով, որ Ադրբեջանի պետական ազգային նավթային ընկերության փոխնախագահ Ա. Ջեյնալովը ճարակոտանք է արտա- թյունների դրան ուղղված կառուցողական քայլերը: Կարելի է ասել, որ դրանով Ռուսաստանն ասես Իրանին առաջարկեց վերսկսել Լեռնային Ղարաբաղին առնչվող խաղաղասիրական նախաձեռնությունները, կիսաբաց անելով Թեհրանում իր վարած բանակցությունների գաղտնիության քողը:

Հունվարի 12-ին Իրանից Ռուսաստան վերադառնալիս Կազիմիրովն այցելեց Բաքու եւ հանդիպում ունեցավ Հեյդար Ալիեւի հետ: Այդ նա հայտարարեց, թե Ռուսաստանն իր միջնորդական նախաձեռնությունների շրջանակներում պատրաստ է համագործակցել այն բոլոր երկրների հետ, որոնք երբեւիցե հանդես են եկել Լեռնային Ղարաբաղի խնդրի կարգավորման միջնորդական առաքելությամբ եւ մտադիր են շարունակել իրենց միջնորդությունը: Դրանով Ալիեւին հասկացպես նաեւ որոշ այլ հարցերի շուրջ:

Հունվարի 13-ին Հայաստանի արտգործնախարար Վահան Փափազյանն ընդունեց Իրանի ԱԳՆ Եվրոպայի եւ ԱՊՀ երկրների վարչության պետ Մորթեզա Բանֆին եւ նրա հետ քննարկեց քաղաքական, տնտեսական եւ մշակութային համագործակցության հարցեր: Բանֆը ՀՀ արտաքին քաղաքական գերատեսչության ղեկավարին հանձնեց Իրանի արտգործնախարար Ա. Վելայաթիի ուղերձը, որով վերջինս բարձր գնահատական էր տվել ղարաբաղյան հակամարտության գոտում խաղաղության ու կայունության հաստատման մեջ Հայաստանի արժեքավոր դերին: Այնուհետեւ գրույցին մասնակից դարձավ ՀՀ նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը, որին իրանցի դիվանագետը փոխանցեց Իրանի նախագահ Ա. Ա. Հաշեմի Ռաֆսանջանիի բանավոր

ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՒՄ

Շրջանում Իրանի նոր ակտիվացումը

Իրանի պետությունը միշտ էլ հետաքրքրություն է դրսեւորել Անդրկովկասի գործերի նկատմամբ: Դա պայմանավորված է ոչ միայն կովկասյան հանրապետությունների հետ Իրանի անմիջական մերձավորությամբ, այլեւ Հայաստանի, Վրաստանի եւ Ադրբեջանի հետ նրա սերտ պատմական կապերով: Իրանցի քաղաքագետներն առանձնահատուկ ուշադրություն են դարձնում Երեւանի եւ Բաքվի հետ իրենց երկրի հարաբերություններին, քանի որ վերջիններիս միջեւ գոյություն ունեցող հակամարտությունը հեռանկարում սպառնում է իրադարձությունների զարգացման մեջ ներքաշել նաեւ Իրանին: Հենց այդ պատճառով դեռ 1992 թվականից Թեհրանը հանդես է գալիս որպես հակամարտության շահագրգիռ երրորդ կողմ, ցանկանալով հասնել Լեռնային Ղարաբաղին առնչվող ճգնաժամային իրադրության կարգավորման:

նախագահ Ա. Ա. Հաշեմի Ռաֆսանջանին պաշտոնական, սակայն, ինչպես ընդգծեցին զանգվածային լրատվության մի շարք միջազգային միջոցներ, չնախատեսված այց կատարեց Բաքու: Այդ քայլով Թեհրանը կրկին հիշեցրեց, որ շրջանում ինքը շարունակում է պահպանել կայուն շահեր եւ մտադիր չէ որեւէ մեկին զիջում անել Լեռնային Ղարաբաղի խնդրին առնչվող գործընթացների վրա իր ազդեցության ուժեղացման կամ թուլացման հարցում:

Իրանի պետության ղեկավարի այցից հետո Թեհրանի եւ Բաքվի երկկողմ հարաբերությունները կտրուկ ակտիվացան ամենատարբեր մակարդակներով: Բայց 1994 թ. այդ ակտիվությունը նոր թափ ստացավ: Հունվարի 5-8-ը Ադրբեջանի մայրաքաղաքում էր գտնվում Արդեբիլի օստանի պաշտոնական պատվիրակությունը փոխնահանգապետ Ա. Ա. Իսկենդերիի գլխավորությամբ: Պատվիրակությունը Ադրբեջանի խորհրդարանի փոխնախագահ Ա. Ջալիլովի եւ փոխվարչապետ Ա. Աբասովի հետ քննարկեց սահմանամերձ առեւտրի եւ Ադրբեջանի Բիլյասուվարի (Պուշկինի) շրջանի սահմանում համատեղ առեւտրի կազմակերպման հարցերը: Բանակցություններից հետո կողմերն ստորագրեցին երկու արձանագրություն, ըստ որում, համատեղ շուկայի կանոնադրությունն օպերատիվորեն ներկայացվեց Ադրբեջանի Նախարարների կաբինետին:

Հունվարի 7-ին Բաքվում Իրանի դեսպան Ա. Նախավանդիանը հանդես եկավ հայտարարությամբ, որով անհիմն անվանեց Հայաստանի զանգվածային լրատվության միջոցներում ավելի վաղ Իրանից Հայաստան գազամուղի անցկացման բանակցություններին առնչվող հաղորդումների տարածումը: Ադրբեջանական աղբյուրների վկայության համաձայն, Նախավանդիանը նաեւ հայտարարել է, որ այդ լուրերը տարածում է «թշնամին ադրբեջանա-իրանական հարաբերությունները վատացնելու համար»: Դիվանագետի համար հազիվ թե թույլատրելի լինի հանդես գալ այնպիսի հայտարարություններով, որոնցում երկարատեւ հակամարտության կողմերից մեկը հորջորջվում է Իրանի «թշնամի» կամ «բարեկամ»:

Բայց ավելի մեծ ուշադրության արժանացավ նույն օրն արված մեկ ուրիշ հայտարարություն: Թուրքիայի հանրային աշխատանքների նախարար Օ. Կումբարաչիբաշին Հայաստահայտել առանց Բաքվի ղեկավարության հետ համաձայնեցնելու երկրի տարածքային ջրերով նավթամուղի հնարավոր անցկացման առնչությամբ, հայտարարելով, թե այդ երթուղով խողովակաշարի զգման հնարավորության շուրջը Ադրբեջանի հետ որեւէ բանակցություն չի եղել, կարելի է ենթադրել, որ մոտ ժամանակներս Ռուսաստանի, ինչպես նաեւ Արեւմուտքի կողմից Անկարայի ու Թեհրանի հետ Բաքվի հարաբերությունների նկատմամբ հետաքրքրությունը կտրուկ կուժեղանա: Մյուս կողմից, բացառված չէ, որ Ջեյնալովը լոկ փորձում է ուշացումով քողարկել Թուրքիայի տարածքով Միջին Ասիա-Եվրոպա ռազմավարական նոր խողովակաշարի զգման այլընտրական (ըստ որում, ոչ վերջին) նախագծի իրագործման հարցի շուրջը խոր տեղի ունեցած միջպետական խորհրդակցությունները: 1993 թ. աշնանը զանգվածային լրատվության մի շարք միջոցների հաղորդումներից հայտնի դարձավ, որ Սոմալիի անկումից եւ Փոքրիկ ռուսական զորքերի ափ հանումից հետո նկատվել են ԱՄՆ-ի եւ Իրանի գաղտնի բանակցություններ, իսկ Իրանի խորհրդարանում երկար ժամանակ քննարկվել է Վաշինգտոնի հետ պաշտոնական հարաբերությունների վերահաստատման հարցը: Կարելի է ենթադրել, որ տվյալ դեպքում մենք գործ ունենք ԱՄՆ-ի ինչ-որ նոր նախաձեռնության հետ, որի նպատակն է Իրանն աստիճանաբար վերադարձնել Արեւմուտքի ընդհանուր քաղաքական ռազմավարական կառույց, եւ այդ կապակցությամբ թերեւս Արեւմուտքը չի ընդդիմանում Անդրկովկասում Թեհրանի նոր ակտիվացմանը:

Նույն օրերին Ռուսաստանի հատուկ հանձնարարությունների դեսպան Վլադիմիր Կազիմիրովն այցելեց Թեհրան եւ բանակցեց իրանցի մի շարք պաշտոնական անձանց հետ: Ընդ որում նա նշեց, որ Ռուսաստանը պատրաստ է շրջանում շարունակել իր միջնորդական ջանքերը հակամարտ կողմերի միջեւ կրակի դադարեցման նպատակով: Նրա քաղաքական խորհրդակցությունների ավարտից հետո, կողմերը մտադրություն հայտնեցին ինքնուրույնաբար միջացառումներ իրականացնել հակամարտության դադարեցման եւ շրջանի իրադրության կայունացման նպատակով, բայց անհրաժեշտության դեպքում Ռուսաստանն ու Իրանը կմիավորեն իրենց ջանքերը: Երկու երկրները պատրաստ են պաշտպանել միջազգային կազմակերպությունների եւ առանձին պետությունների, որ Մոսկվան մտադիր չէ խանգարել ադրբեջանա-իրանական մերձեցման գործընթացին:

Հունվարի 13-ին Ադրբեջանի այն ժամանակվա պետքարտուղար Լալա Հաջիեւան, նշելով Բաքվի համար փոխշահավետ հիման վրա բոլոր երկրների հետ գործակցելու անհրաժեշտությունը, միեւնույն ժամանակ ընդգծեց, որ հնարավոր է Ադրբեջանի առավել սերտ համագործակցությունը հարեւան տարբեր պետությունների (այդ թվում Իրանի) հետ, որոնց հետ իր երկիրը կապված է ավանդական պատմական ու էթնիկական կապերով:

Այսպիսով տեսնում ենք, որ շրջանում Իրանի ակտիվացումը, որը վերսկսվեց Ղարաբաղի ռազմաճակատներում Ադրբեջանի աննախադեպ ռազմական հարձակման պայմաններում (հունվարի 8-ին ԼՂՀ լրատվության եւ մամուլի վարչությունը հայտնեց, որ նախորդ օրվա երեկոյան ադրբեջանական բանակի ստորաբաժանումները Իրանի սահմանի երկայնքով գրավել են մի շարք պահակակետեր ու բարձունքներ), պայմանավորված է ինչպես արեւմտյան տերությունների դիրքորոշմամբ, այնպես էլ ԱՊՀ ամբողջ տարածքում Ռուսաստանի խաղաղ կարգավորման ջանքերի գերակայության հարցում այդ երկրի դիրքորոշումների որոշակի մեղմացմամբ: Հարկ է հիշեցնել, որ հունվարի առաջին տասնօրյակում Ռուսաստանի հեռուստատեսության «Ճշմարտության պահ» հաղորդման մեջ ԼՂՀ ՊՊԿ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը բաց տեքստով հայտարարեց, որ հարձակման ընթացքում ադրբեջանցիներն օգտագործել են «հարեւան պետության», այսինքն Իրանի տարածքը:

Միաժամանակ ակնհայտ է, որ շրջանում կատարվող իրադարձություններին Իրանի նմանօրինակ նոր միջամտությունը բարդացրեց քաղաքական մթնոլորտը: Ըստ որում, փաստորեն չփոխվեց Հայաստանի դիրքորոշումը: Այսպես, հունվարի 10-ին ՀՀ նախագահի մամլո քարտուղար Արամ Աբրահամյանը հայտարարեց, որ Հայաստանի ղեկավարությունը պատրաստ է ողջունել խաղաղասիրական բոլոր նախաձեռնությունները, այդ թվում նաեւ վերջին ռուս-իրանականները: Իսկ Հայաստանի փոխնախագահ Գագիկ Հարությունյանը նույն օրը սահմանամերձ Մեղրիում Իրանի ներկայացուցիչների հետ բանակցություններ վարեց սահմանամերձ առեւտրի, տրանսպորտային հաղորդակցությունների, ինչ-ուղերձը, որից հետո Բանֆը իր գործընկերներին տեղեկացրեց Թեհրանում Կազիմիրովի հետ վարված բանակցությունների մասին:

Իսկ հունվարի 15-ին Մորթեզա Բանֆը մեկնեց Բաքու, որտեղ հանդիպում ունեցավ Հեյդար Ալիեւի հետ եւ բանակցություններ վարեց շրջանում Իրանի միջնորդական առաքելության հարցի շուրջ: Ալիեւը չմոռացավ հիշեցնել, որ ադրբեջանական բանակը ըստ արժանվույն կասեցնում է «հարձակումը զարգացնելու» Հայաստանի փորձը եւ որոշ դեպքերում ծանր հարվածներ հասցնում թշնամուն, պատճառելով մեծ կորուստներ: Պատմելով Երեւան կատարած այցի արդյունքների մասին, իրանցի դիվանագետն ընդգծեց, որ Թեհրանը ողջունում է Ադրբեջանի կողմից իր տարածքների ազատագրումը, եւ հույս հայտնեց, որ այդ փաստը դրականորեն կընկալվի համաշխարհային հանրության կողմից: Բանֆը նշեց, որ Իրանում «անհամբերությամբ սպասում են Հեյդար Ալիեւի այցին»:

Բացի ղարաբաղյան հարցից, կողմերն արծարծեցին նաեւ նավթի հանքավայրերի մշակման ու շահագործմանն առնչվող պայմանագրերի կենսագործման, նավթի վաճառքի եւ Ադրբեջան-Աստարա-Իրան երկաթգծի տեղամասի կառուցման խնդիրները: Ադրբեջանի ղեկավարը նշեց պետական սահմանների պաշտպանության հստակ պայմանագրի կնքման անհրաժեշտությունը, որոնք առայժմ կանոնակարգվում են նախկին ԽՍՀՄ օրենքների դրույթներով: Խոսքը փաստորեն Արաքս գետի երկայնքով եւ Թալիշի լեռներում սահմանային ռեժիմի վերանայման մասին է: Դա բխում է Ադրբեջանի եւ Իրանի սահմանին «թափանցիկ» կարգավիճակ տալու նպատակահարմարության կամ աննպատակահարմարության առնչվող քննարկումներից:

Այդ այցելություններով Իրանը վերսկսեց Անդրկովկասում իր արտաքին քաղաքական ձեռնարկումները Ղարաբաղի հակամարտության խաղաղ կարգավորմանը միջնորդելու նպատակով: Որեւէ նախնական գնահատական չտալով, այդուհանդերձ ուզում ենք հիշեցնել, որ դեռ հունվարի 4-ին Ռուսաստանի նախագահի խորհրդականներից մեկը «Ազատություն» ռադիոկայանին տված հարցազրույցում հայտարարեց, որ ադրբեջանա-հայկական հակամարտության մեջ իրավարարի դեր խաղալու Իրանի փորձերը լուրջ վտանգ է համարում:

Հայտարարություն

«Միաբանություն» արհմիությունը դիմում է հանրապետության քաղաքացիներին, մինչեւ ս. թ. փետրվարի մեկը գրանցվել արհմիության կողմից կազմակերպված շտաբում, եթե նրանք պատկանում են հետեւյալ կատեգորիաներին՝

- որոնց աշխատավարձը ցածր է, քան հանրապետությունում սահմանված նվազագույն աշխատավարձը,
- որոնք ժամանակին չեն ստացել կենսաթոշակներն ու կրթաթոշակները,
- որոնք չեն ստացել ՀՀ նախագահի հրամանագրով դեկտեմբերին սահմանված հավելավճարը՝ մեկ աշխատավարձի չափով,
- որոնք ժամանակին չեն ստացել պարենային ապրանքներ ձեռքբերման համար նախատեսված կտրոնները,
- չեն ստացել որպես հումանիտար օգնություն տրվող նավթը եւ նավթավառը:

Կազմվող ցուցակները պետք է ներկայացվեն ՀՀ նախագահին եւ Գերագույն խորհուրդ:

Խնդրվում է վերոհիշյալ քաղաքացիներին նշված ժամկետում անձնագրերով ներկայանալ կամ զանգահարել «Միաբանություն» արհմիություն ամեն օր ժամը 10.00-ից մինչեւ 14.00:

Մեր հասցեն՝ «Երեւան», Հանրապետության հրապարակ 10, Միությունների տուն, 1-ին հարկ:

Հեռախոսներ՝ 56-02-29, 56-22-76, 56-33-74:

Նախագահ՝ Ս. ԱՎԱԳՅԱՆ

Ճանապարհորդություն «Ազդարար-200»

Ինչպես արդեն հայտնել ենք, հայ առաջին պարբերականի՝ «Ազդարարի» 200-ամյակի առթիվ կազմակերպվում է ուխտագնացություն-ճանապարհորդություն Հնդկաստան՝ Երեւան-Կալկաթա-Մադրաս-Դելի երթուղով, Երեւանից ուղիղ թռիչքով: Ցուցակագրումը եւ հաշվառումը կատարվում է «Եվրոպա» ՍՊԸ-ում՝ Երեւան, Աբովյան 14, Երեւան հյուրանոց, 4-րդ հարկ, 305 սենյակ, հունվարի 26-ից 30-ը, ժամը 10-ից 17-ը: Հեռախոս՝ 523458:

Ճանապարհորդությունը սկսվելու է մարտի 3-ին եւ տեւելու է 10 օր:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Կազմակերպությունը աշխատանքի է հրավիրում ձեւարարների:

Զանգահարել՝ 520607 (ժամը 10-12)

Տուրիզմի, էքսկուրսիաների Հայկական խորհրդի Երեւանի տուրիստական միավորումը, լինելով առաջին կազմակերպությունը հանրապետությունում

ՀՐԱՎԻՐՈՒՄ Է

Լեհաստան 7 օր

Երեւան-Կարաչի-Երեւան 5 օր

Երեւան-Պլովդիվ-Ստամբուլ (3 օր) - Պլովդիվ-Երեւան 14 օր

Երեւան-Ս. Պետերբուրգ-Հոլանդիա (ավտոմեքենաների համար) 7 օր

Ճամփորդներին ապահովում ենք անձնագրերով:

Մեր հասցեն՝ Զաքյան 8 (Կիրովի անվան մանկական այգու դիմաց):

Հեռ. 58-62-07, 52-67-23, 56-44-18, 58-67-05

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ միջազգային

ՄԵՔՍԻԿԱ

Բավական է, ասում են հնդկացիները

Զինված ապստամբությունից երեք շաբաթ անց Մեքսիկայի բնիկ հնդկացիները շարունակում են առաջխաղացումն անտառապատ լեռնանցքներով պաշտպանելու համար երկար տարիների իրենց ոտնահարված իրավունքները: Հին վերքերը բորբոքվում են, սպառնալով տարածվել նորանոր շրջաններ:

Չիապաս նահանգը, որտեղ հունվարի 1-ին սկսվեցին խռովությունները, գտնվում է Մեքսիկայի հարավում: Տարածությունը 73,9 հազար քառ. կմ է: Այն երկրի ամենաաղքատ նահանգն է եւ բնակեցված է առավելապես մայաներով, որոնք շատ վատ պայմաններում են ապրում: Բնակչության մոտ կեսը անգրագետ է, տների մեծ մասը զուրկ է կոյուղու հարմարություններից:

The Ekonomist հանդեսի հունվարի 14-ի եւ 21-ի համարներից տեղեկանում ենք, որ չորս օր տեւած երկկողմանի հրաձգություններից հետո միայն մասամբ հաջողվել է կառավարական զինված ուժերին Զապատիստա ազգային-ազատագրական բանակի ապստամբներին դուրս քշել Չիապաս նահանգի իրենց գրաված քաղաքներից: Նախնական տվյալներով մոտ 150 հոգի սպանվել են, այդ թվում նաեւ անմեղ քաղաքացիներ: Մարտերը շարունակվում են:

Նախկինում անհայտ այդ բանակը կոչվում է 1910-17 թվականների ազգային հերոս Էմիլիանո Զապատայի անունով: Վերջինս քաղաքացիական պատերազմի տարիներին պայքարում էր հարուստ հողատերերի, բուրժուա-կալվածատիրական բլոկի ներկայացուցիչների դեմ, նրանց կողմից գրավված հողատարածությունները հետ աղքատ գյուղացիներին վերադարձնելու նպատակով: Վերջերս հրապարակված «Բավական է այլեւս» հայտարարության մեջ նրանք «բռնակալական» են որակել ներկա վարչաձեւը, որը զրկել է նրանց տարրական իրավունքներից եւ հետամուտ եղել բնաջնջելու իրենց մշակույթը: Նրանց ղեկավարը՝ հրամանատար Մարկոսը, որը մայա ցեղից չէ, այլ սպիտակամորթ «օտարական», հրապարակային ելույթի ժամանակ հարձակվել է նաեւ վերջերս ԱՄՆ-ի հետ կնքված ՆԱՖԹԱ ծրագրի վրա, այն անվանելով «մահվան դատավճիռ» արձակված բնիկ հնդկացիների դեմ:

Համոզված լինելով, որ վճռականորեն տրամադրված ապստամբների դեմ միայն զենքով չի կարող պայքարել, կառավարությունը դիմել է բանակցությունների: Հունվարի 12-ին երկրի նախագահ Սալինասը միակողմանի հրադադարի հրաման է արձակել ու «խաղաղություն հաստատելու եւ մարդկային իրավունքները հարգելու» ցանկություն հայտնել: Նա անմիջապես աշխատանքից ազատել է ներքին գործերի նախարար Գոնզալեսին, որը, Չիապասի նախկին կառավարիչը լինելով, չէր կարողացել կանխատեսել սպառնացող վտանգը եւ ընդամենը մի քանի ամիս առաջ հայտարարել, թե ոչ մի մարտականորեն տրամադրված խմբավորում չկա այնտեղ: Ընդհանրապես նա կարծր քաղաքականության կողմնակից է եղել եւ բազմիցս քննադատվել մարդու իրավունքների կոպիտ խախտումներ թույլ տալու համար: Նրա հեռացումը կառավարությունից հույս է ներշնչում, որ բանակցությունները հաջող կընթանան: Ստեղծված է հանձնախումբ, արտաքին գործերի նախարար Կամաչոյի գլխավորությամբ, կացությունից ելք որոնելու համար: Պարոն Կամաչոն լավ անուն է վաստակել որպես «հաշտարար միջնորդ» եւ լավ հարաբերությունների մեջ է ձախակողմյանների հետ: Նրա կինը, որը վերջերս է մահացել, Չիապաս նահանգից է եղել: Նա սիրով է ստանձնել նոր պաշտոնը եւ արդեն տեսակցություն ունեցել Սան Քրիստոբալում եպիսկոպոս Սամուել Ռուիզի հետ, որը չնայած բռնարարքներին դեմ է [illegible], սակայն համակրում է ապստամբներին եւ հանդես է գալիս որպես միջնորդ նրանց կողմից:

Դիտորդները, այնուամենայնիվ, չեն ակնկալում որ բանակցությունները կընթանան հեշտ ու խաղաղ ճանապարհով: Ապստամբները պահանջում են. ա) որ իրենց ճանաչեն որպես «պատերազմող կողմի», բ) որ կառավարական զորքերը հեռանան մարտական տարածքներից, գ) որ վերջ տրվի այնտիպի ռմբակոծումներին, որոնցից կարող են տուժել անմեղ քաղաքացիները, եւ դ) որ ստեղծվի ազգային մի հանձնախումբ հրադադարի շուրջ բանակցելու համար: Բայց այս բոլորին գումարած նրանք առաջին հերթին պահանջում են Սալինասի «անօրինական» կառավարության հրաժարականը եւ նոր, ազատ ու «արդար» ընտրությունների անցկացումը, պայմաններ, որոնց հետ դժվար թե համաձայնվեն ներկա վարչակարգի անդամները:

ՖՐԱՆՍԻԱ

Բալադյուրը դարձյալ առաջինն է

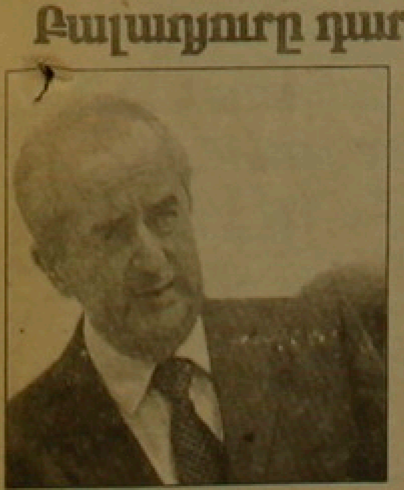

Ֆրանսիայի վարչապետ Էդուար Բալադյուրը շարունակում է զարմացնել անգամ եվրոպայի քաղաքական դիտորդներին իր պահպանվող, նույնիսկ աճող ժողովրդականությամբ, հակառակ իր հերթականորեն ընդունած տնտեսական խիստ որոշումներին: Ֆրանսիական մամուլի հորինած «PRESIDENTIABLE» «նախագահացու» ածականը, կարծես ամբողջությամբ բնորոշ է վարչապետի կերպարին, քանի որ ըստ հանրային հարցումների, նրա կողմնակիցները (64 տոկոս) ավելի շատ են, քան իր իսկ անդամակցած R. P. R.-ի նախագահի Ժակ Շիրակինը (38 տոկոս) եւ սոցիալիստ Միտերանինը (58 տոկոս):

Սակայն, հակառակ այս նպաստավոր արդյունքներին, Բալադյուրի որդեգրած «հանգիստ, հավասարակշռված ու պարզություն» ոճը չի փոխվում: Վարչապետը մի անգամ եւս պահանջել է իր նախարարներից 1985 թ. նախագահական ընտրությունների մասին որեւէ ենթադրություն չանել, մանավանդ իր ընտրության հավանականության վերաբերյալ: Լիբերալ R. P. R.-ի անդամ Բալադյուրը մեծ հաջողությամբ շարունակում է համակցել սոցիալիստ Միտերանի հետ:

Ֆրանսիայի ավտոմոբիլաշինությունն ավելի է խորվում ճգնաժամի մեջ: Այդ են վկայում Ֆրանսիայի ավտոմոբիլագործների կոմիտեի տվյալները: 1993 թ. դեկտեմբերին Ֆրանսիայում 1992 թ. նույն ամսվա համեմատությամբ վաճառվել են 31,2 տոկոս պակաս մարդատար ավտոմոբիլներ: Ամբողջ տարում իրացվել է 1721,3 հազար ավտոմոբիլ, որ 18,3 տոկոսով պակաս է 1992 թ. ցուցանիշից: Ներկայումս Ֆրանսիայի ավտոմոբիլային շուկան գտնվում է 1984-1985 թթ. մակարդակին, իսկ 1993 թվականն ամենածախորդ տարին է համարվում 1975 թ. ի վեր, երբ նոր գրանցված ավտոմոբիլների թիվն իջել էր 1,48 միլիոնի: ■

ԱՄՆ

Չինաստանը գլխավորում է մեծ ու զարգացող շուկաների ցանկը

ՆՅՈՒ ՅՈՐՔ, 21 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՍՆԱՐՔ: ԱՄՆ-ը մշակել է միջազգային առեւտրի նոր ռազմավարություն, առանձնացնելով տասը «մեծ ու զարգացող շուկաներ», որոնց հետ առեւտրական հարաբերություններն ինքը մտադիր է ամեն կերպ խթանել: Այդ մասին Նյու Յորքում արտաքին քաղաքականության ընկերակցության անդամներին հայտնեց առեւտրի փոխնախարար Ջեֆրի Գարտենը: Ընդսմին, հաշվի կառնվեն արտաքին քաղաքական նկատառումները, ներառյալ այդ երկրներում մարդու իրավունքների վիճակը եւ նրանց հրաժարումը զենքի արտահանումից:

«Մեծ ու զարգացող շուկաներ» ցանկը գլխավորում է Չինաստանը: Ցանկում են նաեւ Ինդոնեզիան, Հնդկաստանը, Հարավային Կորեան, Մեքսիկան, Արգենտինան, Բրազիլիան, Հարավաֆրիկյան Հանրապետությունը, Լեհաստանը եւ Թուրքիան:

Արձանագրելով Ռուսաստանի բացակայությունը, նա նշեց, որ դա մասամբ բացատրվում է շուկայական տնտեսության ստեղծման գործում նրա անբավարար առաջընթացով, մասամբ էլ անվտանգության նկատառումներով: «Մեծ ու զարգացող շուկաների հետ Ռուսաստանի միավորումը պարզապես անհնար է քաղաքական հեռանկարի տեսանկյունից», հավաստեց Գարտենը: ■

ՀԱԿԻՐՃ

ԱՄՆ

Պենտագոնը եւս գաղտնիքներ ունի

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 24 ՀՈՒՆՎԱՐ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ: Պենտագոնը հրաժարվում է ԱՄՆ էներգետիկայի նախարարին տեղեկություններ տալ այն մասին, թե որքան պլուտոնիում է օգտագործվել ամերիկյան միջուկային սպառազինություններում: Ինչպես հաղորդում է TIME հանդեսը, «պաշտպանության նախարարության պաշտոնական անձինք պնդում են, թե ռազմավարական եւ մարտավարական միջուկային սպառազինություններում օգտագործված պլուտոնիումի ճշգրիտ քանակի վերաբերյալ նախարար Օ'Լիրիին տեղեկությունների տրամադրումը կարող է վնաս հասցնել ԱՄՆ ազգային անվտանգությանը»:

ԿԱՆԱԴԱ

Տիեզերական մրրիկը արբանյակի խափանման պատճառ

ՕՏՏԱՎԱ, 22 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՍՆԱՐՔ: Կանադացի մասնագետները վերջնականապես կորցրին իրենց կապի հիմնական արբանյակներից մեկի՝ ANIK E-2-ի գործունեությունը վերականգնելու հույսը, որն ուրբաթ օրը շարքից դուրս էր եկել եւ խախտել ամբողջ երկրի բազմաթիվ հեռուստատեսային, ռադիո եւ հեռախոսային ալիքների աշխատանքը:

Սա այս շաբաթ Կանադայի տիեզերական սարքերին պատահած արդեն 2-րդ միջադեպն է: Հինգշաբթի օրն անսպասելիորեն անջատվել էր կապի ANIK E-1 արբանյակը: Սակայն մի քանի ժամ անց «Տելեսաթ» ընկերության մասնագետներին հաջողվել էր մեծ դժվարությամբ վերականգնել դրա աշխատանքը:

Ինչպես հայտնեց «Տելեսաթ» ընկերության նախագահ Լարի Բոյսվերտը, դատելով օդերեւութաբանական արբանյակից ստացված տեղեկություններից, երկու արբանյակների խափանման պատճառը, ամենայն հավանականությամբ, տիեզերական-էլեկտրամագնիսական մրրիկն է, որը պայթել է դրանց ուղեծրերի շրջանում, երկրի մակերեւույթից 36000 կմ հեռավորության վրա:

ՈՒԿՐԱԻՆԱ

Անգլո-ուկրաինական ձեռնարկությունը կթողարկի «լավագույն օղին»

ԼՎՈՎ, 22 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՍՆԱՐՔ: Անգլո-ուկրաինական նոր համատեղ ձեռնարկությունը մտադիր է թողարկել «աշխարհի լավագույն օղին»: Այդ մասին Լվովում հայտարարեցին անգլիական «Սիգրեյես» ֆիրմայի եւ Լվովի մարզի միավորման ներկայացուցիչները համատեղ ձեռնարկության ստեղծման արձանագրության ստորագրման ժամանակ, որտեղ բաժնետոմսերի 51 տոկոսը պատկանում է ուկրաինական կողմին: Ձեռնարկությունը մտադիր է մոտ ժամանակներս կառուցել խոշոր գործարան, որը հենց կթողարկի «Կիեւյան Ռուսիա» օղին: Հետագայում դրա արտադրությունը կհասցվի տարեկան մինչեւ 2,5 միլիոն դեկալիտրի:

«Սիգրեյեսը» ներկայացուցչություններ եւ խանութներ ունի աշխարհի 130 երկրում: Նա բուն խմիչքների թողարկման եւ իրացման մեծ փորձ ունի: Լվովցիները նոր ձեռնարկության հետ մեծ հույսեր են կապում, քանի որ օղու ավանդական տեսակների («Մոսկովսկայա» եւ «Ստոլիչնայա») թողարկումը տնտեսապես նվազ ձեռնտու է դառնում:

ՀԱՅ-ԻՏԱԼԱԿԱՆ ՖԻՐՄԱ
IMAC

Դուք բեռներ ունեք եւ ուզում եք տեղափոխել ԱՊՀ երկրներ կամ արտասահմա՞ն: Խնդիր չէ:
Վերցրեք լսափողը եւ զանգահարեք
52-97-40 կամ 52-99-83

Հայ-իտալական «IMAC» ֆիրման երաշխավորում է.
■ Ձեր բեռների տեղափոխումը ցանկացա ուղղությամբ ամենասեղմ ժամկետում:
■ Մեր ծառայությունները մատուցվում են անհամեմատ ցածր գներով:
■ Վճարման ձեւը որոշում եք դուք:

Մեր ֆիրմայի Ստավրոպոլի բազային օդակայանը կապահովի Ձեր բեռների պահեստավորումն ու պաշտպանվածությունը:
Բեռնատեղափոխումները «ԻԼ-76» ինքնա…ռով
Ուղեւորների չվերթները «ԱՆ-24» ինքնա…ով

Ուղիղ չվերթներ.
Երեւան-Ստավրոպոլ-Երեւան
Երեւան-Վոլգոգրադ-Երեւան
Երեւան-Աստրախան-Երեւան

Դուք ֆաքս ունե՞ք. գրեք մեր համարը՝ 56-15-48
Նախընտրում եք փո՞ստը: Ահա մեր հասցեն. 375… Խ…
հակյան 28 P. S. Գուցե Ձեզ անհրաժեշտ է ձեռ…
դամբերք: Մեր ֆիրման կօգնի նաեւ այդ հա…

Սպասում ենք Ձեր պատվերներին
Դրանց կատարման հստակությունն ու ճշգրտությունը երաշխավորում ենք
Ձեր վստահելի գործընկերն է «IMAC» ֆիրման

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մշակույթ

Աշխարհին առավել հայտնի են Հովհ. Այվազովսկու երփնագիր ծովանկարները, եւ ոսկյա չափով նրա պատկառելի ժառանգության մեջ համեմատաբար փոքր տեղ զբաղեցնող գրաֆիկան։

Այվազովսկու գրաֆիկական աշխատանքներն, ինչ խոսք, զիջում են գեղանկարներին եւ' քանակով, եւ' որակով, գուցե այդ է պատճառը, որ դրանք ուսումնասիրված չեն մինչ օրս։ Մեծ ծովանկարչի գրաֆիկական ամենավաղ ստեղծագործություններից է գրչով արված գրքակալ հին տաղավարի պատկերը, որ նա տեղավորել էր եղբոր՝ Գաբրիելին գրած նամակի մեջտեղում, այն համարելով իր արվեստի առաջին նմուշը։ Վերջինս պահվում է Թեոդոսիայի պատկերասրահի արխիվում։

Երբ ժամանակագրական կարգով թվարկելու լինենք, ապա մանկական առաջին փորձերին հաջորդում ենց, նույն քանակով էլ 1985 թ.՝ Հ. Կարագյոզյանից։

Այվազովսկին իր արվեստի ռոմանտիկական զիծը բնութագրել է այսպես. «Բնության խղճալականությունը մի ծայրահեղություն է, որից ես միշտ խուսափել եմ նկարներում, բայց միշտ զգացել եմ բնության լիրիզմը, որը ճիգ եմ արել բարգմանել»։

Նկարները, արված հիմնականում մասիսով (վրան մի քանի ջրաներկ եւ պաստելով արված աշխատանքներ), մեծամասամբ բնության համայնապատկերային, քաղաքային տեսարաններ են, ճարտարապետական կոթողներ, եւ, իհարկե, ծովանկարներ։

Ամենապարզ գրաֆիկական միջոցով՝ գծով, նկարիչը հասել է ծավալի եւ խորության ճշմարտացի պատկերման։ Աշխատանքները ներդաշնակ են, հորինվածքով հավասարակշիռ, տեսարաններում տիրապետում է խերի հորիզոնական, հանգերի կիրառմամբ («Վենետիկ», «Սորենտո. ծովային տեսարան»)։

Պատկերասրահի հավաքածուի մեջ կան նաեւ մի քանի դիմանկարներ («Կանանց դիմանկարներ», «Տղամարդու դիմանկար», «Աշխատանքի պահին», «Զրույց»)։ Այստեղ կերպարներն առանձնանում են, ուրույն նկարագրով՝ օրինակ, «Զրույց» թերթում նրանք ունեն շարժում, հույզ, եւ դա նկարիչը կարողացել է արտահայտել մի քանի ճկուն գծով։

Շատ գծանկարներ հիմք են ծառայել հետագայում ստեղծված երփնագիր աշխատանքների համար։ Այդ մասին են ասում գրաֆիկական եւ յուղաներկով արված աշխատանքների երբեմն նույնանման, որոշ դեպքերում իրար մոտ հորինվածքները։ Օրինակ, «Փոթորկոտ ծովը» իր հորինվածքով հար եւ նման է «Ծովը լուսնկա գիշերին» կտավին, մի տարբերությամբ միայն, որ առաջինը

Հովհաննես Այվազովսկու գրաֆիկական աշխատանքները Հայաստանի Ազգային պատկերասրահում

ՌՈՀԱՐ ՉԵՐՆԱՅՈՒ

է 1834 թվականին կատարած մի գրքի նկարազարդում։ Բրյուլովի հետ ծանոթանում է ռուս երկրաբան եւ ճանապարհորդ Ա. Պ. Չիխաչեւի «Գիտական ճանապարհորդություն դեպի արեւելյան Ալթայի եւ Չինաստանի սահմանային շրջանը» աշխատությունը։ Իհարկե, այդ տարիներ Բրյուլովի հետ գործակցելն արդեն իսկ խոսում է երիտասարդ նկարչի վաղահաս տաղանդի մասին։ Այնուհետեւ Այվազովսկին գրքի նկարազարդմանը վերադառնում է 1890 թվականին, ստեղծելով Մ. Լերմոնտովի բանաստեղծությունների համար արված նկարներ, որոնք 1891 թվականին տպագրվում են Մ. Լերմոնտովի երկերի հոբելյանական հրատարակության մեջ։

Պահպանվել է երկու ալբոմ, որոնք ամբողջովին պարունակում են գրաֆիկական աշխատանքներ՝ արված 1868 թվականին Կովկաս, իսկ 1891 թվականին Ամերիկա կատարած ճանապարհորդությունների ժամանակ։

Ազգ Թեոդոսիայի Հովհ. Այվազովսկու տուն-թանգարանում պահվում է 267 գրաֆիկական աշխատանք, իսկ Հայաստանի Ազգային պատկերասրահում՝ 30։

Ինչպե՞ս է կազմվել մեր հավաքածուն։

1926 թվականին 4 նկար գնվել է տիկ. Շուլգինից, 2-ը տիկ. Այվազովսկուց, այնուհետեւ երկու նկար պատկերասրահին նվիրաբերել է Քանանյանը 1930 թ.։ 1957 թ. 11 նկար գնվել է Փարիզի բնակիչ Ա. Ենենյանց կացությունը։

Գրեթե բոլոր նկարներում գիծը թղթի վրա սահել է ճարտար եւ ինքնավստահ շարժումով, ստեղծված է օդային հեռապատկերի այնքան լիակատար խորություններ։ Նուրբ գծերի միասնությունը ներառել է օդը եւ դրանով միա... ...յան բոլոր տարերը։ Ա... ...ային մեկ թվացող թղթի ... ...զգացվում է ջրերի ծփան... ...պարտ մակերեսը, որ փայլում են արեւի կամ լուսնի ցոլացումները։

Մանրամասների կոկ մշակվածությամբ աչքի են ընկնում քաղաքային տեսարանները։ Այս առումով հատկապես հետաքրքիր է խոշոր քաղաքների շարքը։ Այստեղ, պատկերելով նույնիսկ շինության մի հատված՝ նկարիչը կարողանում է հաղորդել նրա ճարտարապետական ամբողջական նկարագիրը, եւ նվազագույն կտորի մանրակրկիտ մշակումը չի խախտում նկարի մոնումենտալ միասնական տպավորությունը։ Իսկ մերթ ընդ մերթ մասիսով արված սեւ գծերի միջից կարծես առկայծում են քաղաքին կյանք հաղորդող լույսերը, որոնք իրականացել են սղիսակածվել է, իսկ մյուսը՝ կոչ «Ամալֆիի ծովեզրը» երփնագիր աշխատանքում օգտագործված է գրաֆիկական աշխատանք «Ամալֆիի տեսարանի» միայն ցամաքային բնանկարը, իսկ ծովային հատվածը մի փոքր այլ է։

Այվազովսկու գծանկարները ներծծված են կենդանի շնչով։ Դրանք ակնդրին գրավում են անվերջ դիտողականությամբ, անբռնի, արագ ու ճկուն գծով, որ բավական է ձողի թղթի մակերեսին, եւ անմիջական դատարկությունից, լույսից եւ օդից կծնվեն ծավալներ։

Բարակ ու սուր գիծը սահող սահմանագծով երիզել է պատկերները, երբեմն միախառնվել մանրակրկիտ գծերին, երբեմն հազիվ դիպել թղթին եւ ակնարկել բնության ինչ-որ անծանոթ տեսարան, իսկ երբեմն բավականին ու անկշիռ թվացող գիծը ստեղծել է ծանր ջուր, լեռներ եւ քաղաքներ։

Այվազովսկու գրաֆիկական աշխատանքներին բնորոշ են բազմաշերտ ծավալները, որտեղ խաղաղ բացակայում է ստվերը, նուրբ եւ անորսալի են լույսի նագանները։

ԱԶԳԱԳԻՐ

Թանգարանների կյանքը

Մշակույթի թվացյալ ընկրկման մեջ բոլորովին մոռացվել են գեղարվեստական եւ գրական փոքր տուն-թանգարանները։ Որոշները փակ են ծնռանը, մի քանիսն էլ վերածննդի կարիք ունեն։ Այն եզակի գործողներում էլ աշխատողները դեռ ծեւականորեն շարունակում են բացել դռները, սրբել ցուցափեղկերի փոշին, լրացնել ինչ-որ մատյաններ եւ հազիվ մի քանի ժամ լսել սեփական ընչի արձագանքը։ Տխուր է ընդհանուր պատկերը։ Մի՞թե միայն ծնեռն ու տնտեսական պարտադրող պայմաններն են մեղավոր, որ այսօր համարյա ոչ ոք չի փորձում վերահաստատել կապն իր անցյալ մշակույթի, գրականության հետ։ Կապը հետաքրքիր է։ Այցելուներից զրկված թանգարանները մատնվել են ստեղծագործական ծեռներեցության ամլության։

Արդյոք անմտությու՞ն է շաբաթվա անհրապույր առօրյան կամ հանգստյան օրերը լցնել հաճելի րոպեների, գեղեցիկով հիանալու ընդմիջումներով, թեկուզ մի քանի ժամ մոռանալու ծանր կենցաղը։

Սիրելի երեւանցիներ, այցելեք փոքր թանգարանները, ծեր երեխաների հետ ջերմացնելու մշակույթի օջախները, վերակենդանացնելու երբեմնի մշակութային աշխուժությունը։

Չարենցի անվ. գրականության եւ արվեստի թանգարան, հասցեն՝ Սպանդարյան փողոց, թիվ 1,

Հ. Թումանյանի տուն-թանգարան, Թումանյան փող., թիվ 1,

Չարենցի տուն-թանգարան, Մաշտոցի պող., 17,

Ա. Սպենդիարյանի տուն-թանգարան, Նալբանդյան, թիվ 21,

Ա. Խաչատրյանի տուն-թանգարան, Պլեխանով 3, եւ Ա. Սարգսյանի եւ Հ. Կոջոյանի տուն-թանգարան, Պուշկինի, թիվ 62/7։

ԵՐԵՎԱՆ

Եկատերինան իր վեհությամբ

ՌՈՒՍԱՐԳ։ Եկատերինա Երկրորդի մո... նումենտալ արձանի հարյուրամյա ո... դիսականն ավարտվեց Երեւանում։ Մոլիսակ մարմարից կերտված իշխա... նատենչ կայսրուհին իր մեծական... գահը գտավ Հայաստանի Ազգային պատկերասրահի մուտքի մոտ, եռամետր, զարդանախշ խորշում։

Արձանի հեղինակը Ալեքսանդր Օպեկուշինն է, որը 1896 թ. Նոր Նախիջեւանի հայության պատվերով եւ ֆինանսավորմամբ իրագործեց մտահղացումը։ Այն կայսրուհուն երախտապարտ դիմահայերի շնորհակալական ժեստն էր՝ ի պատասխան Դոնի ափերին վերահաստատվելու եւ քաղաք կառուցելու թույլտվության։ Ժամանակին քանդակը զարդարում էր քաղաքի կենտրոնական հրապարակը։

Ստալինյան շրջանում քանդակն ուղարկվում է Մոսկվա... ...գյումրեցի հայտնի ճարտարապետ Սերգեյ Մերկուրովին, որպես իր նոր ստեղծագործության համար հումք։

Սակայն Մերկուրովը որոշում է խնայել աշխատանքը եւ, վերցնելով ողջ համարձակությունն ու պատասխանատվությունը, արձանն ուղարկում է Երեւան, որտեղ էլ այն պահվում էր այսքան տարի։

«Ես միշտ մտածել եմ արձանի տեղ գտնել արվեստի այս վեհ երկին։ Ամեն ինչ արված է կայսրուհու մոնումենտալ արձանի ամբողջական ընկալումը չխաթարելու համար», հայտնում է Պատկերասրահի տնօրեն Շահեն Խաչատրյանը։ ■

ԱՄՆ

Մայքլ Ջեկսոնը 49 մլն տուգանք կվճարի

ՆՅՈՒ ՅՈՐՔ, 22 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՌՈՒՍԱՐԳ։ Պոպ երաժշտության գերաստղ Մայքլ Ջեկսոնը, երկարատեւ քաշքշուկից հետո համաձայնեց 49 միլիոն դոլար վճարել տասնչորսամյա այն դեռահասին, որի այլասերման մեջ մեղադրվել էր ինքը, հաղորդում է ամերիկյան մամուլը։ Փոխարենը տղայի փաստաբանները քաղաքացիական դատարանից հետ կվերցնեն հայցը։ Անչափահասի այլասերման մեջ Ջեկսոնին մեղադրանքներ էին ներկայացվել անցյալ տարվա օգոստոսին։

Նկարում Մայքլ Ջեկսոնն իր հովանավոր եւ երկրպագու Էլիզաբեթ Թեյլորի հետ

ԵՐԱԺՇՏՈՒԹՅՈՒՆ

Հ. Չեքիջյան. Հակառակ ամեն ինչի, փորձում ենք

ՌՈՒՍԱՐԳ։ 1993 թվականի դեկտեմբերի 7-ին, Մոսկվայի Սյունազարդ դահլիճում կայացավ Հայաստանի ռեսական ակադեմիական երգչախմբի համերգը՝ նվիրված Սպիտակի երկրաշարժի զոհերի հիշատակին, որ, փաստորեն խմբի վերջին ելույթն էր մինչեւ մայիս։

– Ինչպե՞ս կբացատրեք այսքան երկար ընդմիջումը։

– Մոսկվայից վերադարձանք եւ հայտնվեցինք ցրտում, թեմական ոչ մի տարածք չկա բացի Ա. Խաչատրյանի անվան համերգային դահլիճից, սակայն վերջինս դարձել է լոկ սիմֆոնիկ նվագախմբերի սեփականությունը։ Մենք անհրաժեշտ միջոցները չունենք այն վարձելու։ Այնուամենայնիվ, հակառակ ծանր պայմանների, ելքը գտանք, փորձում ենք։ Պատրաստում ենք նոր համերգային ծրագիր, մասնավորապես աշխատում ենք Կառլ Օրֆի հանրածանոթ «Կարմինա Բուրանա» ստեղծագործության վրա, որ կկատարենք սիմֆոնիկ նվագախմբի հետ։

– Համաշխարհային դասական երգացանկի ուրիշ ի՞նչ ստեղծագործություններ կլսեն երաժշտասերները ձեր երգչախմբի կատարմամբ։

– Մեր համերգացանկում ընդգրկված են նաեւ Մոցարտի «Ռեքվիեմը», Բեթհովենի «Չանտազիան» եւ «9-րդ սիմֆոնիան», Բախի «Լյամաժոր» պատարագը, Վերդու «Ռեքվիեմը», «Նաբուկկո» օպերայի համերգային կատարումը, Ֆորեի «Ռեքվիեմը», Բեռլիոզի «Ռոմեո եւ Ջուլիետ» դրամատիկ սիմֆոնիան եւ «Տե Դեումը», Ռոսինիի «Ստաբատ մատեր» եւ այլն։

– Արդեն երեսուն տարի է, ինչ Դուք ղեկավարում եք երգչախումբը, որին ծափահարել են աշխարհի 10 առաջավոր երկրներում, իսկ այս տարի կլրանա Ձեր դիրիժորական գործունեության հիսնամյակը։ Ինչպե՞ս եք մտադիր նշել այս նշանակալի իրադարձությունը։

– Արվեստին ծառայելով եւ նվիրումով, որ... ...թյուններով եւ առողջությամբ... մի... ...մի աշխատում պարզապես երիտասարդ ունկնդիրների քանակը, նրանց հաղորդակից դարձնելով եվրոպական եւ հայկական մշակույթի գլուխգործոցներին։ Սա է իմ կյանքի եւ ստեղծագործության հավատամքը։ ■

ՀԵՏԱՔՐՔՐԱԿԱՆ

Զգացմունքների փորձություն

Ցանկանում եք իմանալ, թե ձեր ընկերը (ընկերուհին) կամ ամուսինը (կինը) ձեզ անհավատարի՞մ է։ Ծանրակշիռ կասկածներ ունեք եւ ոչ մի ապացու՞յց։ Նյույորքցիները լուծումը գտել են. ստեղծել ամուսնական հետախուզության մեջ մասնագիտացած դետեկտիվ գործակալություն (Check-a-Mate Investigations)։ Այս մասին է գրում ֆրանսիական «Էքսպրես» շաբաթաթերթը իր հունվարի 19-ի համարում։ Արարիչները Թիմոթի Բարքեր եւ Ջերի Փալաս, Բրուք քաղաքի երկու նախկին ոստիկան։ Գործակալության 5 հաճախորդից 4-ը ամուսնալուծության եւ առանձնացման խնդիրներով... ...ված կանայք են։ Ծա... ...քներ Ծառայողները հիմնականում... ...ում են դասական ... ...մանրակրկիտ աշխատանքի ... կարող են անել ավելին... ...մուսնու կամ խանդոտ ... ...թյամբ անցկացնել «... ...թյան թեստ»։ Ջեյմս Բ... ...հատկա ճիշտներով օժտված մի չքնաղ կին կփորձի հմայել ենթադրվող անձին, եւ երբ նա արդեն ընկել է գայթակղության ոստայնը, ստուգեն, թե գործակալության ո՞ր աստիճանին է նա պատրաստ հանձնվել։

Հեսափրինն այն է, որ գործակալությունը իր ոլի մեջ միակ հաստատությունը չէ։ Կանանց անհավատարմության ծառայություն (Wives Infidelity Servise) անվամբ ստեղծված ընկերությունն արդեն մի քանի տարի գործում է Իլինոյսում։ Հավատարմական ծառայության նոր տեսլը «խաբված» կանանց հոգեբանական եւ իրավական անհրաժեշտ միջոցներ ծառայությունն է եւ դրանք օգտագործել սովորեցնելը։

Հայտնի է, որ ամերիկացիները անվստահության եւ սառնասրտության մի հանրահայտ ճգնաժամ են ապրում, բայց ոչ ոք չէր կարող կաս... կածել, որ «սեռերի պատերազմը» նրանց հասցրել է պարանոյիկ կասկածամտության վիճակին։

digitised by A.R.A.R.@

ՃԶԳ

Մարզական

ԵՎՐՈՊԱ-96

Հայաստանը եվրոպական ֆուտբոլային գրանդների շրջապատում

ՍՈՒՐԷՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ,
Մարզական մեկնաբան

Մանչեսթըր քաղաքում տեղի ունեցավ ֆուտբոլի Եվրոպայի 1996 թ. առաջնության ընտրական փուլի վիճակահանությունը: Որոշվեցին ընտրական 8 խմբերի կազմերը: Նախատես ՈՒԵՖԱ-ն հաշվի առնելով եվրոպական հավաքականների նախկին նվաճումները, 47 մասնակիցներին ըստ գործակիցների բաժանել էր 6 խմբերի, որպեսզի վիճակահանության ժամանակ ուժեղ թիմերը չընկնեն միմյանց հետ:

ՈՒԵՖԱ-ի նախնական դասակարգմամբ առաջին խմբի մեջ մտնում էին ֆուտբոլային մեծ հեղինակություն ունեցող այնպիսի երկրներ, ինչպիսիք են Գերմանիան, Ֆրանսիան, Հոլանդիան, Դանիան, Շվեդիան, Իտալիան, Իռլանդիան եւ Ռուսաստանը: Մյուս խմբերի կազմերն այսպիսին էին:

2-րդ խումբ՝ Նորվեգիա, Ռումինիա, Շվեյցարիա, Պորտուգալիա, Հունաստան, Իսպանիա, Ուկրաինա, Բուլղարիա:

3-րդ խումբ՝ Ուելս, Չեխիա, Բելգիա, Շոտլանդիա, Հյուսիսային Իռլանդիա, Լեհաստան, Հունգարիա, Խորվաթիա:

4-րդ խումբ՝ Ավստրիա, Իսլանդիա, Ֆինլանդիա, Լիտվա, Իսրայել, Բելառուս, Վրաստան, Մակեդոնիա:

5-րդ խումբ՝ Թուրքիա, Լատվիա, Ալբանիա, Կիպրոս, Մալթա, Ֆարերյան կղզիներ, Էստոնիա, Սլովակիա:

6-րդ խումբ՝ Սան-Մարինո, Լիխտենշտեյն, Սլովենիա, Մոլդովա, Հայաստան, Ադրբեջան, Լյուքսեմբուրգ:

Հարկ է նշել, որ Հայաստանի հավաքականն ընդգրկվել էր 6-րդ խումբ, քանի որ պաշտոնական ոչ մի խաղ չի անցկացրել: Վիճակահանության ժամանակ կազմվող ամեն մի խմբում վերոհիշյալ 6 խմբերից ընդգրկվում էին մեկական թիմեր:

Այսպիսով, ըստ վիճակահանության Հայաստանի հավաքականը ընդգրկվել է 2-րդ ընտրական խմբում, որտեղ մրցակիցները լինելու են եվրոպական մեծ հեղինակություն ունեցող թիմեր: Մասնավորապես Եվրոպայի չեմպիոն Դանիայի հավաքականը, ինչպես նաեւ Իսպանիայի, Բելգիայի ընտրանիները:

Ահա խմբերի կազմերը.

1-ին խումբ

Ֆրանսիա, Ռումինիա, Լեհաստան, Իսրայել, Սլովակիա, Ադրբեջան:

2-րդ խումբ

Դանիա, Իսպանիա, Բելգիա, Մակեդոնիա, Կիպրոս, Հայաստան:

3-րդ խումբ

Շվեդիա, Շվեյցարիա, Հունգարիա, Իսլանդիա, Թուրքիա:

4-րդ խումբ

Իտալիա, Ուկրաինա, Խորվաթիա, Լիտվա, Էստոնիա, Սլովենիա:

5-րդ խումբ

Հոլանդիա, Նորվեգիա, Չեխիա, Բելառուս, Մալթա, Լյուքսեմբուրգ:

6-րդ խումբ

Իռլանդիա, Պորտուգալիա, Հյուսիսային Իռլանդիա, Ավստրիա, Լատվիա, Լիխտենշտեյն:

7-րդ խումբ

Գերմանիա, Բուլղարիա, Ուելս, Վրաստան, Ալբանիա, Մոլդովա:

8-րդ խումբ

Ռուսաստան, Հունաստան, Շոտլանդիա, Ֆինլանդիա, Ֆարերյան կղզիներ, Սան-Մարինո:

2-րդ խումբը, որտեղ ընդգրկված է Հայաստանի հավաքականը, հավանաբար ուժեղագույնն է: Համենայն դեպս Դանիայի, Իսպանիայի եւ Բելգիայի ֆուտբոլային հեղինակությունը կասկած չի հարուցում, եւ նրանք անկասկած կլինեն ընդհանուր մրցաշարի գլխավոր ֆավորիտների թվում: Ցավոք, ինչպես հայտնի է, ՈՒԵՖԱ-ն միաժամանակ որոշել է, որ Հայաստանի հավաքականն իր հարկի տակ կայանալիք հանդիպումները պետք է անցկացնի չեզոք դաշտում, մասնավորապես ԱՊՀ երկրներից որեւէ մեկում: Իհարկե, այդ անհեթեթ որոշման դեմ Հայաստանի ֆուտբոլի ֆեդերացիան իր բողոքն է ներկայացրել ՈՒԵՖԱ-ին: Հավանաբար բողոքի իրենց ձայնը բարձրացնեն նաեւ Հայաստանի կառավարությունը, արտաքին գործերի նախարարությունը: Հայաստանն ամենեւին պատերազմող երկիր չէ եւ չի կարելի նրան կամային որոշումներով այդպիսի կարգավիճակ տալ ու պատժել: Ֆուտբոլը վաղուց քաղաքականություն է, եւ հատկապես սոցիալ-տնտեսական ծանր կացության մեջ գտնվող մեր հանրապետության քաղաքացիներին հոգեբանական տեսակետից խիստ անհրաժեշտ է ականատես լինելով եվրոպական առաջատար թիմերի ելույթներին, բեկում մասնակիորեն լիցքաթափվել հոգեմաշ առօրյա ծանր հոգսերից: Հուսանք, որ այնուամենայնիվ արդարությունը կհաղթի եւ մենք էլ հնարավորություն կունենանք եվրոպական առաջատար թիմերին ընդունել մեր հարկի տակ: Նորից հիշեցնենք առաջնության մրցակարգը: Հիշյալ 8 խմբերի բոլոր առաջին տեղ գրաված թիմերը եզրափակիչի ուղեգիր են ձեռք բերելու: Նույն բախտին են արժանանալու նաեւ 1-ին, 2-րդ, 4-րդ, 5-րդ, 6-րդ 7-րդ եւ 8-րդ խմբերում, որտեղ ընդգրկված են 6-ական թիմեր, 2-րդ տեղ գրաված եւ լավագույն արդյունք ցույց տված 6 թիմեր: Իսկ այդ խմբերում վատագույն արդյունք ցույց տված եւ 2-րդ տեղ գրաված թիմը լրացուցիչ երկու հանդիպումներում եզրափակիչի ուղեգիրը վիճարկելու է 3-րդ խմբում, որտեղ ընդգրկված է 5 թիմ, 2-րդ տեղ գրաված թիմի հետ: Շուտով կկազմվեն խաղացանկերը եւ աշխարհի առաջնությունից հետո կսկսվեն ընտրական մրցաշարերը: Իսկ մենք էլ առաջին անգամ բեկումեւ հեռակա ձեւով հնարավորություն կունենանք հետեւել Հայաստանի հավաքականի ելույթներին եվրոպական ֆուտբոլային ամենաբարձր ստուգատեսում: Նորից սկսվում է ֆուտբոլային անհանգիստ, բայց հաճելի կյանքը:

Մելլեսը սիրահարվում է

Գերմանական «Բիլդ Ցայտունգ» շաբաթաթերթի համաձայն, Մոնիկա Սելեշը սիրային հարաբերություններ է հաստատել Կարստեն Մալեսա անունով իր թիկնապահի հետ: Այս թիկնապահն անցյալ ապրիլին Համբուրգում տեղի ունեցած միջազգային մրցաշարի ժամանակ կարողացել է բռնել գերմանացի այն մոլագարին, որն անսպասելիորեն հարձակվել է Սելեշի վրա եւ թիկունքից դանակահարել: Սելեշը եւ Մալեսան Նյու Յորքում մի քանի անգամ հանդիպել են ծննդյան տոներին, եւ թիկնապահը մի մասնիկն է նվիրել անվանի թենիսիստուհուն: Մալեսան 26 տարեկան է եւ ուսանում է մարզական մի հաստատությունում:

«Մանչեսթըրի» երկու խաղացողները դժգոհ են

Եվրոպայի չեմպիոն Դանիայի հավաքականի եւ «Մանչեսթըրի» դարպասապահ Պետեր Շմեյխելը եւ կիսապաշտպան Բոլ Ինսը դժգոհ են թիմի հետ նոր պայմանագրերի պայմաններից: Բայց Անգլիայի չեմպիոն թիմի նախագահը՝ Մարտին Էդվարդսը հայտարարեց, որ այն ֆուտբոլիստները, ովքեր դժգոհ են պայմաններից, կարող են հեռանալ թիմից, եթե ուրիշներն ավելին են վճարում:

Մուհամեդ Ալին Մայքլ Ջեկսոնի դեմ

Անվանի երգիչ Մայքլ Ջեկսոնի դեմ ամերիկյան մամուլը եւ որոշ կազմակերպություններ մեծ արշավ են սկսել փոքրիկների նկատմամբ նրա անբարոյական վարքագծի համար: Այս կազմակերպությունների շարքին պատկանող ամենաբորբոքուններից մեկը «Խաղաղություն փոքրիկներին» միությունն է, որի նախագահն է աշխարհահռչակ բռնցքամարտիկ, ծանր քաշի աշխարհի նախկին չեմպիոն Կասիուս Քլեյը՝ ներկայիս Մուհամեդ Ալի անունով:

«Միլանի» ավտոմեքենաները անհետանում են

Նույն գիշերը իրարից անկախ գողացվեցին «Միլան» թիմի 2 խաղացողների՝ Մարսել Դըսայիի եւ Ֆրանկո Բարեզիի ավտոմեքենաները: Մարսել Դըսայինը դուրս գալով Միլանի «Ֆրանսիական» ռեստորանից, նկատեց, որ իր մեքենան չկա: Մարսելի «Օլիմպիկի» նախկին խաղացողին, որն անցյալ տարի է տեղափոխվել «Միլան», իտալական ակումբն ընդամենը մեկ շաբաթ առաջ էր տրամադրել «Lancia Thema» մակնիշի գեղեցիկ մի ավտոմեքենա: Իսկ Ֆրանկո Բարեզիի ավտոմեքենան 100000 դոլլար արժողությամբ «Մերսեդես-300» մակնիշեն ուներ: Գ. Ա.

ԱՇԽԱՐՀԻ ԱՌԱՋՆՈՒԹՅՈՒՆ

Շախմատիստները երկու ճակատով

Հոլանդիայում շարունակվող ՖԻԴԵ հովանու տակ անցկացվող շախմատի տղամարդկանց աշխարհի առաջնության 1/8 եզրափակիչի մրցախաղերը դուրս են գալիս վերջնագիծ: Զուգահեռաբար անցկացվող 6 մրցամարտերում հաղթող կճանաչվեն նրանք, ովքեր առաջինը կվաստակեն 4,5-ական միավոր: Այդ նպաստակին ամենամոտը ռուսաստանցի գրոսմայստեր Վալերի Սալովն է, որը 5 մրցափուլից հետո հաղթում է 4-1 հաշվով: Հաջորդ փուլ դուրս գալու համար մնացած 3 հանդիպումներում նրան անհրաժեշտ է վաստակել ընդամենը 0,5 միավոր: 3 մրցամարտերում կողմերից մեկն ունի 2 միավորի առավելություն: Այսպես, հնդիկ Վիշվանաթան Անանդը 3,5-1,5 հաշվով հաղթում է նախկին մոսկվացի Արթուր Յուսուպովին, որը հիմա ներկայացնում է Գերմանիան: Նույն հաշվին է նաեւ ռուսաստանցի երիտասարդ գրոսմայստեր Վլադիմիր Կրամնիկի եւ այժմ Իսրայելը ներկայացնող Լեոնիդ Յուդասինի, ինչպես նաեւ ԱՄՆ դրոշի ներքո հանդես եկող նախկին լենինգրադցի Գատա Կամսկու եւ հոլանդացի Պաուլ Վանդեր Ստերենի միջեւ մրցախաղերում: Հոլանդացի հանրահայտ գրոսմայստեր Յան Թիմմանը 3-2 հաշվով հաղթում է ֆրանսիացի Ժոել Լոթյեին: Բելառուսի ներկայացուցիչ Բորիս Գելֆանդը 2,5-1,5 հաշվով առջեւում է անգլիացի Մայքլ Ադամսի հետ մրցախաղում: Այստեղ մեկ պարտիա մնացել է անավարտ: Շախմատասերները երեւի տեղյակ են, որ այս գրոսմայստերների մեծամասնությունը հանդես են գալիս նաեւ պրոֆեսիոնալ շախմատիստների ասոցիացիայի շախմատի աշխարհի առաջնությունում: ■

ԹԵՆԻՍ

Ապարեզում մնում են ուժեղագույնները

Մելբուռնում տեղի ունեցող «Մեծ սաղավարտի» ծրագրի մեջ մտնող տարվա թենիսի առաջին մրցաշարում Ավստրալիայի բաց առաջնությունում տոն են տալիս ուժեղագույնները: Տղամարդկանց մրցաշարում հաղթողի ներկայիս թիվ մեկ թենիսիստ Փիթ Սամփրասը 1/8 եզրափակիչում մրցեց նախկին լավագույն թենիսիստ Իվան Լենդլի հետ: Ինչքան էլ Լենդլը փորձեց համառ դիմադրություն ցույց տալ Սամփրասին, այնուամենայնիվ հաղթությունն ուղեկցեց վերջինիս (7-6, 6-2, 7-6): Սամփրասը դուրս եկավ քառորդ եզրափակիչ:

Հաջորդ փուլ դուրս եկավ նաեւ Ջիմ Կուրյեն, որը 1/8 եզրափակիչում առավելության հասավ Մանուել Ֆերեյրայի նկատմամբ (Հարավային Աֆրիկա): Գորան Իվանիշեւիչը (Խորվաթիա) հաղթեց Գրանտ Ստաֆորդին (Հարավային Աֆրիկա): Մագնուս Գուստաֆսոնը (Շվեդիա) Մարտին Դամին (Չեխիա):

Կանանց մրցաշարում հայտնի են դարձել քառորդ եզրափակիչի բոլոր մասնակիցները ու նաեւ զույգերը: Այսպես, թիվ մեկ թենիսիստուհի Շտեֆի Գրաֆը (Գերմանիա) մրցելու է Ինես Գորոչատեգիի (ԱՄՆ), Կոնչիտա Մարտինեսը (Իսպանիա) Կիմիկո Դատեի (Ճապոնիա), Յանա Նովոտնան (Չեխիա) Գաբրիելա Սաբատինիի (Արգենտինա), Մանուելա Մալեեւա-Ֆրագնիերը (Շվեյցարիա) Արանտա Սանչես-Վիկարիոյի (Իսպանիա) հետ: ■

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Բարելավել վոլեյբոլի վիճակը

ՅՈՒՐԻ ԱԼԵՔՍԱՆՅԱՆ,

Ինչպիսի վիճակում էլ հայտնվի մեր երկիրը, միեւնույն է, չեն ընդհատվելու վոլեյբոլի ամենամյա առաջնությունները: Նման եզրակացության եկանք վաստակավոր մարզիչներ, ՀՀ սպորտվարչության վոլեյբոլի ավագ մարզիչ Նորայր Շահբազյանի եւ մարզաձեւի հանրապետական ֆեդերացիայի նախագահ, պրոֆեսոր Ռաֆիկ Ղուկասյանի հետ մեր ունեցած զրույցներից: Եվ սա ուրախացնող փաստ է, համագործակցված են աշխատում նշված կազմակերպությունները (մանավանդ մեր օրերում անհարկի են բոլոր տնտեսական դժվարություններն ու դրամական սղությունները): Արժանագրված փաստերը խոսում են: Նախորդ մրցաշրջանում հանրապետական առաջնությունում հանդես եկան տղամարդկանց 16 եւ կանանց ութ թիմեր (գնդային դարձան համապատասխանաբար Երեւանի «Հայկը» եւ Էջմիածնի «Օազիսը»): Իսկ ահա նոր-նոր մեկնարկած մրցաշրջանում նախատեսված է ընդլայնել մասնակիցների շրջանակը: Ն. Շահբազյանը առաջիկա ծրագրերի մասին խոսելով նշեց, որ տղամարդկանց պայքարին կմասնակցեն մեր քաղաքների եւ շրջանների 32 կոլեկտիվներ: Ավելին կլինեն նաեւ կանանց մրցաշարին հայտավորվող թիմերը: Առաջնությունը «կձգվի» ավելի քան չորս ամիս՝ փուլային մրցակարգով: Մեկնարկը կտրվի մարտին, իսկ մրցանակակիրները հայտնի կդառնան հունիսին: Կայանալու է նաեւ հանրապետական ֆեդերացիայի գավաթի խաղարկությունը (սեպտեմբերին): Սա հատկապես նպաստակ է հետապնդում հնարավորին չափով կայունացնել, ավելին՝ բարելավել վոլեյբոլիստների մարզավիճակը, նվազեցնել մարզիկ-մարզուհիների արտահոսքը: Բանն այն է, որ վերջին տարիներին, հասկանալի պատճառներով, խտացույցն նվազել, գրեթե վերացել են մեր թիմերի արտագնա ուսումնամարզական հավաքներն ու մրցաշարերը: Մինչդեռ այդ գրավիչ մարզաձեւը ավանդաբար սիրելի է մեր պատանիների եւ աղջիկների համար: Այդ հանգամանքը նկատի ունենալով է, որ հանրապետական սպորտվարչությունում որոշվել է ամռան ամիսներին, շաբաթ եւ կիրակի օրերին, Սեւանա լճի հարակից բնակավայրերում կազմակերպել, ինչպես ասում են, լողափային վոլեյբոլի մրցաշարեր: Դրանց կարող են մասնակցել անսահմանափակ քանակության թիմեր կազմված տարբեր տարիքի եւ սեռի քաղաքացիներից, առանձին անհատներից, ընտանիքներից եւ այլն:

Հուսանք, որ այդ ծրագիրը կիրականացվի, շնորհիվ որի մեզանում կպահպանվի վոլեյբոլի ժողովրդականությունը: ■

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ
Օրակարգ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

Հայկական բանակը լուրջ կորուստնե՞ր է կրում

Ադրբեջանի պաշտպանության նախարարության հաղորդած տվյալների համաձայն, միայն դեկտեմբեր-հունվար ամիսներին ղարաբաղյան ռազմական գործողությունների ընթացքում հայկական բանակի կորուստները կազմում են ավելի քան հազար սպանված և մի քանի հազար վիրավոր: Ըստ նույն, ըստ նույն աղբյուրների, այդ ժամանակահատվածում ադրբեջանական բանակը գրավել է 11 գյուղ Ֆիզուլու, 1 Աղդամի և 3 Թարթառի շրջաններում, ինչպես նաև Քելբաջարի շրջանի մի մասը: Նույն հաղորդագրության մեջ ասվում է, թե իր վերջին մարտերի ընթացքում մեծ կորուստներ կրելով, հայկական բանակի հրամանատարությունը ստիպված է Հայաստանից Ղարաբաղ տեղափոխել նորանոր կազմավորումներ և զինտեխնիկա՝ միաժամանակ թաքցնելով տեխնիկայի և կենդանի ուժի իրական կորուստները:

Միաժամանակ Թուրան գործակալությունը, վկայակոչելով «ղարաբաղյան աղբյուրները», հաղորդում է, թե վերջին ժամանակներս Ղարաբաղում խստացվել է ռազմավարչական ռեժիմը: Այսպես, իր քաղաքացիներին արգելվում է Ղարաբաղից դուրս գալ անկախ տարիքից և սեռից: Ավտոմայրուղիների պահակակետերից բացի, իբր պահակակետեր են դրվել նաև լեռնային արահետների վրա: Նույն աղբյուրները հաղորդում են նաև, թե Ղարաբաղում կռվում են փաստորեն բոլոր տղամարդիկ, այդ թվում անչափահասները, իսկ դեկտեմբեր-հունվար ամիսների ընթացքում իբր գնդակահարվել են շատ տղամարդիկ, որոնք հրաժարվում էին կռվել Ադրբեջանի դեմ:

Ղարաբաղում վաղուց արդեն իսկապես կռվում են գործնականում բոլոր տղամարդիկ, և սա ոչ մեկի համար գաղտնիք չէ: Ինչ վերաբերում է «հազարից ավել զոհերին», ապա ամենահամեստ հաշվարկներով միայն վերջին ամսվա ընթացքում մոտ 4500 զինվոր և սպա կորցրած ադրբեջանական բանակի հրամանատարությունը երևի իր բանակի ոգին բարձրացնելու այլ միջոց չի գտնում, քան հակառակորդի կորուստների մասին ուռճացված տեղեկություններ հաղորդելը: Ա. Բ.

ԿԱՐԾԻՔ

ԱԱՊՎ-ի վերակազմումն ունի քաղաքական նպատակ

ԵՐԵՎԱՆ, 24 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՄՆԱՐՔ: Հայաստանի ազգային անվտանգության վարչության վերակազմակերպման վերաբերյալ նախագահի հրամանագիրն ունի նաև ուրույն քաղաքական նպատակներ, ըստ Հայաստանի Հանրապետական կուսակցության ղեկավար Աշոտ Նավասարդյանի: Նրա կարծիքով, նախագահը «քաղաքական խռովությունից» խուսափելու նպատակով անհրաժեշտ պատժիչ կառույցներ է ստեղծել իրեն հավասարիմ ՆԳՆ-ում, որպեսզի ժամանակին «հետ մղի» բոլոր փորձերը: Նավասարդյանը չբացառեց, որ հանրապետության ազգային անվտանգության տեսական վարչության ղեկավարների մեջ կարող էին հակակառավարական տրամադրություններ լինել, որը ոչ ղեկավարների կողմից ղեկավարների «ատեստավորման» անցկացման պատճառ դարձավ: ■

ԿԱՐՃ

Զախերի միջև բախում Կոլումբիայում

Ծպտված զինյալներ կիրակի օրն անակնկալ հարձակում գործեցին Կոլումբիայի ծախակողմյան կուսակցություններից մեկի կազմակերպած փողոցային միջոցառման ժամանակ և սպանեցին 33 մարդու, նաև վիրավորելով 8-ին: Ենթադրվում է, որ զինյալները պատկանում էին ծախակողմյան մրցակից մի կազմակերպության:

Քլինթոնների դատական տեղեկագիրը անկախ կլինի

Մ. Նահանգների ընդհանուր դատախազ Ռինոն խոստացավ, որ ամեն ինչ կանի Դեմոկրատական կուսակցության դատախազ Ֆիսկի աշխատանքն ապահովելու համար, որպեսզի վերջինս կարողանա դատական անկախ մի տեղեկագիր կազմել Բիլ և Հիլլարի Քլինթոնների Արկանզասի նահանգում ունեցած ֆինանսատնտեսական գործունեության վերաբերյալ, որն ամերիկյան մամուլում ներկայումս ստացել է Ուայթուոթեր պայմանական անունը, Ուոթերգեյթի և Իրանգեյթի օրինակով:

Միջքաղաքային բախումներ Լեսոտոյում

Հարավային Աֆրիկայի երկրներից Լեսոտոյում շաբաթ օրն արյունալի բախումներ տեղի ունեցան բանակային մրցակից զորամիավորումների միջև: Մայրաքաղաք Մասերուի փողոցներում տեղի ունեցավ թնդանոթային մենամարտ, որի հետևանքով զոհվեց 2 զինվոր և վիրավորվեցին բազմաթիվ քաղաքացիներ:

500 մլն դոլլար արաբներին

ԿԱՀԻՐԵ, 24 ՀՈՒՆՎԱՐ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: ԱՄՆ-ը որոշել է արտոնյալ պայմաններով 100 միլիոն դոլլար վարկ հատկացնել Պաղեստինի տնտեսության մասնավոր հատվածի զարգացմանը: Այդ մասին Գազայի պաղեստինցի մի խումբ գործարարների հետ հանդիպման ժամանակ հայտնեց ԱՄՆ-ի առևտրի նախարար Ռոնալդ Բրաունը: Նա Գազայի հատված այցելած ամերիկացի առաջին պետական գործիչն է: Բիլ Քլինթոնի վարչակազմը խոստացել է պաղեստինահրեական համաձայնագրով ազատվող արաբական հողերի տնտեսության զարգացմանը հատկացնել ընդհանուր առմամբ 500 մլն դոլլար:

ԺՊԱՆԱՄԱ

Նավթի ու գազի հետախուզման աշխատանքները ձգձգվում են

ԵՐԵՎԱՆ, 24 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՄՆԱՐՔ: Հայաստանում նավթի ու գազի հետախուզման աշխատանքների սկիզբը ձգձգվում է: Դրան խանգարում են արևմտյան գործընկերների հետ ծագող դժվարությունները: Այդ մասին հայտնեց հանրապետության տեսնախարար Մեդրոս Թաշճյանը: Նրա խոսքերով, այսօր երկրաբանահետախուզական աշխատանքներն սկսելուն խանգարող հիմնական դժվարությունը Հունաստանից Հայաստան նավթահանույթի թանկարժեք և ծանր սարքավորումների փոխադրման խնդիրն է: «Լավագույն դեպքում դա հնարավոր կլինի անել մինչև ամռանը», ասաց նա:

Հայաստանի ընդերքի պետական վարչությունը կառավարությանը հայց է ներկայացրել ըստ պետության իրեն 3 միլիարդ 540 միլիոն ռուբլի հատկացնելու վերաբերյալ երկրաբանա-հետախուզական աշխատանքների անցկացման համար: Մեկնաբանելով այդ փաստը, Հայաստանի էկոնոմիկայի նախարարության երկրաբանության և գունավոր մետալուրգիայի գլխավոր մասնագետ Բորիս Գևորգյանը հայտնեց, որ այս տարի նախատեսվում է հետախուզել ոսկու, մոլիբդենի, կապարի և ցինկի նոր հանքավայրեր:

Գևորգյանի խոսքերով, վառելիքա-էներգետիկ պաշարների հետախուզման նպատակով կառավարությունը մտադիր է հատկացնել 308 միլիոն ռուբլի: Բացի դրանից, 108 միլիոն ռուբլի կհատկացվի ոչ մետաղական օգտակար հանածոների շինանյութերի ու երեսպատման նյութերի և հանքաքիմիական հումքի հետախուզմանը: ■

ԵՐԵՎԱՆ

Հայտնաբերվել են կեղծ դրամներ

ԵՐԵՎԱՆ, 24 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՄՆԱՐՔ: Հայաստանում ազգային դրամի գոյության ընթացքում առաջին անգամ հայտնաբերվել են կեղծ դրամանիշեր:

Սասունցի Դավթի արձանի պատկերը կրող ԱԱ 38490903 սերիայի թղթադրամի վրա ավելացրել են... զրո, որի հետևանքով 10 դրամանոցը վերածվել է «հարյուրանոցի»:

Հայաստանի Կենտրոնական բանկի մամլո կենտրոնի ղեկավար Մեսրոպ Հարությունյանի հայտարարության համաձայն, Հայաստանում առայժմ պատշճաօրեն կեղծ դրամ չի հայտնաբերվել:

Հայտնի դարձավ առաջին կեղծ թղթադրամի տիրոջ անունը: Այն կարձանագրվի հայկական ռեկորդների «Ամենա...» գրքում: ■

ՉԹՕ-ն Երևանի ու Եղվարդի միջև

ԵՐԵՎԱՆ, 24 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՄՆԱՐՔ: Օրերս Երևանի և Եղվարդ ավանի միջև ընկած տարածքում բնակիչները տեսան երկնքում պայծառ լույս արձակող մարմին:

Բազմաթիվ ականատեսների խոսքերի համաձայն, լուսատու ժամանակ առ ժամանակ փոխել է իր գույնը ուշագրավ ռիթմիկությամբ: Ականատեսների մեծ մասը նշում է, որ օբյեկտը ձևով նման էր փոքր-ինչ երկարավուն էլիպսի:

Ինչպես բացատրել հաղորդագրույցում հայտնեց Հայաստանի չբացատրվածի և կենսաէներգետիկայի կենտրոնի նախագահ Հակոբ Տոնականյանը, երևանցիները և եղվարդցիները դարձել են Հայաստանում ՉԹՕ-ի երևույթի հերթական գրանցման ականատեսները:

Տոնականյանի խոսքերով, անցած տարում հանրապետությունում արձանագրվել են ՉԹՕ-ների հայտնվելու տասնյակ դեպքեր: Ստացված տեղեկությունների համաձայն, ՉԹՕ-ն վայրէջք է կատարել Եղվարդում: ■

ՆՈՅ

«ՆՈՅ» ԲԱՆԿԸ

Իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց համար բացում է և վարում ռուբլով և տարադրամով հաշիվներ:

Կատարում է դրամարկղային սպասարկում ռուբլով և տարադրամով:

Գնում և վաճառում է տարադրամ կանխիկ և անկանխիկ հաշվարկներով:

Կատարում է փոխանցումներ ՀՀ տարածքից դուրս:

Տրամադրում է կանխիկ վարկեր ռուբլով և տարադրամով:

Ընդունում է ավանդներ և դրանց դիմաց վճարում է ՀՀ և ՌԴ ռուբլով՝ 3 ամիս 45%

6 ամիս 100%

ԱՄՆ-ի դոլլարներով՝ ամենամսյա վճարում 5%

3 ամիս 20 %

6 ամիս 45 %

500 և ավելի ամերիկյան դոլլարով ավանդի դեպքում՝ ամենամսյա վճարում 7 %

3 ամիս 25 %

6 ամիս 60 %

Դիմեք մեզ Երևանի հետևյալ հասցեներով

Պուշկինի 9 (մուտքը Աբովյան փողոցից) հեռ. 58-28-36

Հանրապետության 67 հեռ. 56-51-07

Չեխով 23 հեռ. 46-25-27

Սարալ Բաղրամյան 79 հեռ. 27-05-16

Կոմիտաս 52 հեռ. 23-12-55, 23-08-52

«Անի» հյուրանոց 507, 514 սենյակներ հեռ. 59-45-14, 56-49-30

«ՆՈՅ» բանկը հայտնում է իր ավանդատուներին, որ 500 և ավելի ամերիկյան դոլլարով ավանդների դիմաց վճարվող տոկոսադրույքները հունվարի 15-ից բարձրացվում են՝ ամենամսյա վճարում 7%

3 ամիս 25%

6 ամիս 60%

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ

Գրոմով. «Մենք Հս. Կորեային սուզանավ չենք վաճառել»

ՎԼԱԴԻՎՈՍՏՈԿ, 21 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՄՆԱՐՔ: «Ռուսաստանը Կորեայի Ժողովրդադեմոկրատական Հանրապետությանը որևէ սուզանավ չի վաճառել և մտադիր չէ վաճառել», Վլադիվոստոկում կայացած մամուլի ասուլիսում հայտարարեց երկրի ռազմածովային նավատորմի գլխավոր հրամանատար ծովակալ Ֆելիքս Գրոմովը: Նա ասաց, որ «4 հին դուրս գրված դիզելային սուզանավեր, որոնք անկարող են շարժվել սեփական ընթացքով, որպես մետաղի ջարդոն վաճառվել են ճապոնական առևտրային մի ֆիրմայի: Ուստի Ճապոնիայի և Հարավային Կորեայի զանգվածային լրատվության միջոցներում ծավալված աղմուկը զուրկ է որևէ հիմքից»:

Ծովակալն ավելացրեց, որ մամուլում «չգիտես որտեղից նաև մեկ ուրիշ սահող հաղորդում է հայտնվել այն մասին, թե խաղաղօվկիանոսյան նավատորմը ճապոնական կեղծ ֆիրմայի միջոցով պետք է ԿԺԴՀ-ին մատակարարի 40 սուզանավ: «Հին սուզանավերի այդպիսի քանակ խաղաղօվկիանոսյան նավատորմում պարզապես չկա», ասաց Գրոմովը: ■

Եղանակը Հայաստանում

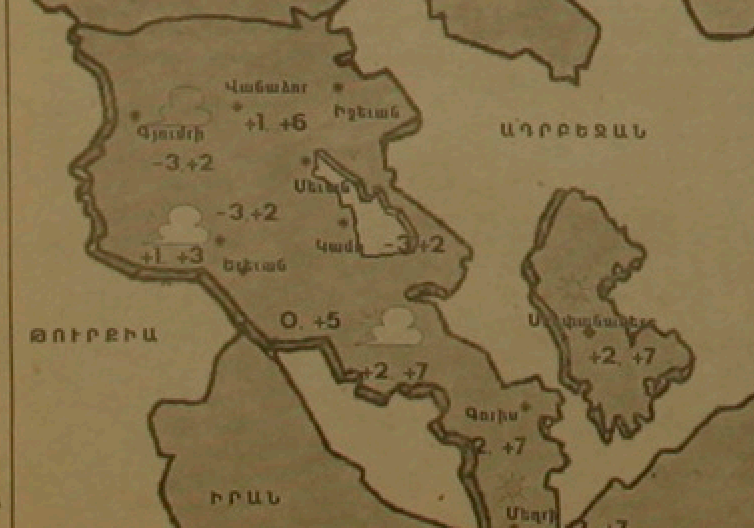

ՀՀ կառավարության «Պարբերական» հրատ. տպարան. Երևան-23 Արշակունյաց 2 Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69149. Տպաքանակ 15 000. Պատվեր 1678 Ստորագրված է տպագրության 24. 01. 1994 Գինը՝ 100 ռուբլի

digitised by A.R.A.R.@